

Uwaga! Kleszcze już atakują »10

Niemiecki koncern Rheinmetall zbuduje fabrykę amunicji na Litwie »11

Wspominając Śnipiszki: wilnianie zapraszani do tworzenia wystawy »14-15

Pogoda a obawy rolników »18

Protest mieszkańców Solenik: Nie wykluczają zwrócenia się o pomoc do Polski

Fot. Marian Paluszkiewicz

Mieszkańcy Solenik od lat protestują przeciwko wysypisku śmieci, które znajduje się w ich dzielnicy obok zabytkowego budynku i domów. Przedstawiciele wspólnoty mieszkańców nie wykluczają, że jeśli ich apele nadal pozostaną bez odpowiedzi, to mogą zwrócić się o pomoc do rządu Polski. »6-7

W rej. solecznickim TIRY-y czekają na odprawę 5 dni »2

ISSN 1392-0405
9 771392 040028

Historyk o znaczeniu zrywu kościuszkowskiego »12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. nac.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski, Anna Pieszko,
Antoni Radczenko, Marian Paluszkie-
wicz — fotoreporter.

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. +370 685 040 84),
kolport@kurierwileński.lt), Jolanta
Balkiewicz — reklama (tel. +370 260
84 44, reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja
nie zwraca. Zastrzega sobie prawo
do skracania i adiustacji tekstów.*

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

*Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023-2024.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Trudna sytuacja w rejonie solecznickim. TIR-y czekają na odprawę pięć dni

Anna Pieszko

Mieszkańcy rejonu solecznickiego narzekają na kolejki TIR-ów, które utrudniają poruszanie się po Szosie Lidzkiej do i z Solecznik.

— Długa kolejka TIR-ów w stronę granicy litewsko-białoruskiej zaczęła tworzyć się już przed trzema tygodniami. Od tego czasu tylko się zwiększa. Największe kolejki TIR-ów tworzyły się zwłaszcza w weekend, po niedzieli nieznacznie się zmniejszały. W ostatnią sobotę, 13 kwietnia, końcówka kolejki wydłużyła się aż do hotelu „Selena” w Małych Solecznikach — mówi mieszkaniec Małych Solecznik Mirosław.

Z Małych Solecznik do przejścia granicznego w Bieniakoniach prowadzi droga o długości ok. 15 km. Kierowcy jadący z Solecznik do Wilna i z powrotem narzekają na trudne warunki jazdy i czasami na niemożność przejechania drogą.

— Jeżdżę autobusem na trasie Soleczniki–Wilno, muszę dowieźć pasażerów na czas, ale niestety często jest to niemożliwe ze względu na nieprzejezdną drogę, skutkiem czego pasażerowie spóźniają się do pracy. Niektóre TIR-y stoją na poboczu tak, żeby umożliwić poruszanie się innym kierowcom, w niektórych miejscach uniemożliwiają przejechanie. Wczoraj obserwowałem taką sytuację, że kierowca auta, nie mogąc przejechać drogą, zjechał z drogi na ścieżkę dla pieszych i rowerzystów, żeby wyminąć korek. Taka jazda

często prowadzi do sytuacji awaryjnych — wskazuje kierowca autobusu.

Jak mówi nasz rozmówca, w tak trudnej sytuacji musiałaby służyć pomocą policja drogowa.

— Jechałem wczesnym rankiem i byłem świadkiem wypadku, kiedy rozpędzone auto wjechało w TIR-a bez włączonych świateł gabarytowych. Moim zdaniem, policja musiałaby przez cały czas regulować ruch na drodze. Zwłaszcza w samych Małych Solecznikach jest niebezpieczny zakręt, gdzie trudno się rozjechać — tam obecność policji byłaby dobrze widziana. Kierowcy TIR-ów nie są niczemu winni, wykonują swoją pracę. Jak mówią, np. w Niemczech taka sytuacja byłaby nie do pomyślenia, ponieważ tam już stałaby policja z włączonymi światłami i regulowałaby ruch — wskazuje nasz rozmówca.

Obecnie na Litwie z sześciu istniejących działają dwa przejścia graniczne z Białorusią. Poza przejściem granicznym w Bie-

niakoniach funkcjonuje też przejście w Miednikach. Żeby trafić na Białoruś, kierowcy muszą spędzić w kolejce pięć dni. Jak podała Dyrekcja Przejść Granicznych przy Ministerstwie Łączności, 17 kwietnia w kolejce oczekującej na wjazd przejściem granicznym w Bieniakoniach oczekiwało 726 TIR-ów, a spodziewany czas oczekiwania na wjazd wynosił 121 godz. Podobna sytuacja utworzyła się również na przejściu granicznym w Miednikach, gdzie odprawa odbywa się minimalnie szybciej. W wielokilometrowej kolejce na wjazd do Białorusi przez przejście w Miednikach 17 kwietnia czekało 725 TIR-ów. Czas oczekiwania na odprawę wynosił tu 97 godz., czyli około czterech dni.

W środę przedstawiciele Narodowego Centrum Zarządzania Kryzysem udali się do Solecznik, gdzie spotkali się z kierownictwem rejonu i omówili sytuację. ■

TVP
WILNO

W środę kolejka TIR-ów ciągnęła się od granicy niemal do samych Małych Solecznik **Fot. autorka**

We wtorek 17 kwietnia na wileńskim lotnisku otwarto „olimpijską bramę” oraz zaprezentowano instalacje poświęcone zbliżającym się Igrzyskom Olimpijskim w Paryżu
Fot. Julius Kalinskas, ELTA

Apel o przekazanie części podatku na „Kurier Wileński”

Szanowni Czytelnicy! Apelujemy do Was o przekazanie 1,2 proc. od wpłaconego przez Was w 2023 r. do Inspekcji Podatkowej podatku dochodowego — na rzecz „Kuriera Wileńskiego”.

Jest to kluczowe, aby polski dziennik na Litwie mógł istnieć. Bez swoich mediów społeczność Polaków na Litwie nie będzie miała siły przebicia, aby walczyć o swoje interesy.

Krok po kroku

Mieszkańcy Litwy na rzecz organizacji pozarządowych mogą co roku przekazać 1,2 proc. swojego podatku.

Jak można wesprzeć „Kurier Wileński”? Wystarczy do 2 maja 2024 r. złożyć elektronicznie wniosek FR0512. Możemy go przekazać za pośrednictwem EDS (lit. Elektroninio deklaravimo sistema) po wejściu na stronę <https://deklaravimas.vmi.lt>. Kolejność działań:

Wybieramy:

Deklaravimas

Klikamy: Pildyti formą;

Wypełniamy formularz wg instrukcji;

Aby wypełnić wniosek FR0512, należy wpisać kod identyfikacyjny „Kuriera Wileńskiego” — 300073186 (įmonės kodas 300073186).

UWAGA: wniosek złożony po 2 maja br. już nie będzie rozpatrywany. Zostanie on tak-

że odrzucony, jeżeli w terminie przed 2 maja br. nie złożymy deklaracji podatkowej GPM311 za 2023 rok.

Wszelkie dodatkowe informacje dotyczące składania deklaracji FR0512 można uzyskać na stronie internetowej www.vmi.lt lub telefonicznie pod nr tel. 1882.

Redakcja

Imieniny

18 kwietnia

Alicji, Apoloniusza, Barbary, Bogumiła, Bogusława, Flawiusza, Gosława, Ryszarda, Sabinę

19 kwietnia

Czesława, Dionizjusza, Emmy, Irydiona, Jerzego, Konrada, Leona, Leontyna, Tymona, Sokratesa, Wigilii, Wincentego, Włodzimira

Cytat dnia

*„Charków jest na kra-
wędzi upadku, historia
nas osądzi, czy będziemy
Chamberlainem, czy
Churchillem” — powie-
dział we wtorek szef komisji
spraw zagranicznych Izby
Reprezentantów USA Mi-
chael McCaul. Wezwał do
przyjęcia ustaw o pomocy
Ukrainie i Izraelowi mimo
gróźb rewolty skrajnego
skrzydła partii.*

Liczba dnia

2,6

proc. w marcu
2024 r. wy-
niosła roczna
inflacja w UE.

Rok wcześniej, w marcu 2023 r., wskaźnik ten wynosił 8,3 proc. — podała w środę urząd statystyczny UE, Eurostat. Najniższy roczny wskaźnik inflacji w marcu odnotowano na Litwie (0,4 proc.). Najwyższy był w Rumunii (6,7 proc.)

WOJNA Landsbergis: sukces izraelskiej obrony ppow. może pomóc Ukrainie

Sukces Izraela i jego sojuszników w obronie przed rakietami i dronami irańskimi powinien skutkować wzmocnieniem ukraińskiej obrony powietrznej — podkreślił minister spraw zagranicznych Gabrielius Landsbergis. Jego wypowiedź nastąpiła podczas wideokonferencji ministrów UE nt. sytuacji na Bliskim Wschodzie po ataku irańskim na Izrael. Minister potępił akcje irańskie jako wyzwanie dla mocarstw zachodnich. Apelowwał o bardziej surowe sankcje wobec Iranu i wsparcie dla Ukrainy. Landsbergis zwrócił uwagę na konsekwencje opóźnienia działań Zachodu. W weekend ponad 300 pocisków i dronów zostało wystrzelonych na Izrael, a Rosja wysłała 180 dronów na Ukrainę. Minister przypomniał o potrzebie uniknięcia eskalacji konfliktu w regionie, w szczególności ochrony Ukrainy przed Rosją oraz wspierał dążenie do pokoju na Bliskim Wschodzie. Atak Iranu na Izrael spowodował minimalne szkody. Jak twierdzą siły Izraela, aż 99 proc. wysłanych przez Iran dronów i pocisków zostało strąconych.

WYBORY 68 proc. mieszkańców pójdzie do urn w wyborach do PE

Ponad dwie trzecie mieszkańców Litwy zamierza wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego — wynika z najnowszego sondażu Eurobarometru. 68 proc. mieszkańców Litwy planuje zagłosować, gdyby wybory

odbyłyby się w przyszłym tygodniu. Zainteresowanie tymi wyborami wzrosło w porównaniu z badaniem z ubiegłego roku. Oświadczenie PE opublikowane w środę informuje, że pięć lat temu zapowiadało głosowanie 62 proc. ankietowanych, jednak faktycznie pójście do urn zrealizowało tylko 53,48 proc. wyborców. Średnia spodziewana frekwencja wyborcza w UE w tym roku wynosi 71 proc., co oznacza spadek o 10 proc. w porównaniu z 2019. „Oddanie głosu ma kluczowe znaczenie, zwłaszcza w obecnym kontekście geopolitycznym. Apeluję do obywateli o udział w wyborach do PE, aby wzmocnić demokrację i kształtować przyszłość Europy” — podkreśliła Roberta Metsola, przewodnicząca PE.

INFRASTRUKTURA Rozwój 5G dla Litwy priorytetem

Rząd uznał 5G za priorytet w rozbudowie sieci — informuje Ministerstwo Łączności. Resort planuje skoncentrować się na rozwoju infrastruktury 5G. Rada ministrów przeznaczyła 5 mln euro na projekt, który ma zwiększyć dostęp do rozwijającej się technologii. Wdrażanie 5G ma przyspieszyć rozwój kraju. Jak podaje ministerstwo, konieczne są specjalne plany rozwoju, które nie zostały jeszcze formalnie zatwierdzone przez rząd. Resort planuje przeprowadzić proces selekcji w celu stworzenia strategii rozwoju infrastruktury komunikacyjnej.

SEJM Ułatwienie dla nowych fabryk broni na Litwie

Sejmowy Komitet Gospodarki jednogłośnie zatwierdził poprawki ułatwiające budowę fabryk broni na Litwie przez zachodnich producentów, w tym niemiecki „Rheinmetall”. Poprawki do ustaw o inwestycjach mają przyspieszyć projekty ważne dla obronności. Według wiceministra gospodarki i innowacji Karolisa Žemaitisa poprawki mają skrócić czas potrzebny na uru-

chowanie produkcji. Inwestorzy z sektora obronnego będą mogli rozpocząć budowę przed uzyskaniem pełnych pozwoleń, ale będą musieli je zdobyć przed zakończeniem. Poprawki mają zredukować biurokrację w przypadku dużych projektów obronnych, reagując na zmieniającą się sytuację geopolityczną.

CYBERBEZPIECZEŃSTWO Atak na LRTK

Litewska Komisja Radia i Telewizji (LRTK) podała, że we wtorek 16 kwietnia doznała ataku cybernetycznego przeprowadzonego przez rosyjskich hakerów. Atak miał miejsce między 9:00 a 12:00. Hakerzy starali się wdrzeć na stronę internetową, co może być związane z blokadą strumieni telewizyjnych Kremla na Litwie. Działania obronne zapobiegły szkodom. LRTK doświadczyła wcześniej ataków, ale ten wyróżniał się długotrwałością.

SONDAŻ 41 proc. nadal chce kupować w firmach działających w Rosji

Czterech na dziesięciu (41 proc.) mieszkańców kraju zadeklarowało, że wciąż kupowałoby produkty sprzedawane na Litwie od firm nadal działających w Rosji. Podobny odsetek (45 proc.) stwierdził, że nie skorzystałby z oferty takiej firmy. Dane pochodzą z sondażu Baltic Research/LRT opublikowanego we środę 16 kwietnia. Wyniki pokazują, że na pytanie o gotowość zakupu żywności i innych towarów od litewskich lub zagranicznych firm działających w Rosji, 11 proc. respondentów odpowiedziało „zdecydowanie tak”, 30 proc. „raczej tak”, 29 proc. „raczej nie”, a 16 proc. „zdecydowanie nie”. 14 proc. nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi. Częściej na taki zakup zdecydowałoby się mężczyźni (42 proc.) niż kobiety (39 proc.), osoby powyżej 50. roku życia (47 proc.), o miesięcznym dochodzie od 1 tys. do 2 tys. euro (46 proc.), mieszkające w miastach (43 proc.).

Dotyczy to także osób z wykształceniem średnim lub zawodowym (43 proc.), robotników i rolników (48 proc.), bezrobotnych, gospodyń domowych i emerytów (odpowiednio 45 i 42 proc.), a także osób innej narodowości niż litewska (57 proc.).

UKRAINA Spotkanie wymiarów sprawiedliwości w Wilnie

Litewsko-Ukraińskie Forum Sądownictwa odbyło się 17 kwietnia w stolicy Litwy. Wydarzenie skupiło przedstawicieli litewskiego i ukraińskiego wymiaru sprawiedliwości, koncentrując się na komunikacji między sądami obu krajów i współpracy z innymi organami publicznymi. Omówiono działania sądownictwa i trendów procesowych w kontekście wojny, a także propozycje wzmocnienia komunikacji ukraińskiego systemu sądownictwa.

MSW Seniorzy będą uświadamiani nt. obrony cywilnej

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (MSW) nawiąże porozumienie z organizacjami seniorów ws. gotowości na ewentualne zagrożenia. Agnė Bilotaitė, minister spraw wewnętrznych, podkreśliła, że seniorzy często mają niezbędne zapasy na czas kryzysu. Resort chce skorzystać z ich doświadczenia, jednocześnie zwiększając ich umiejętności w zakresie bezpieczeństwa. Dane MSW pokazują jednak, że jedynie 37 proc. osób w wieku 66-88 lat wie, jak postępować podczas ewakuacji, a zaledwie 39 proc. zna źródła informacji nt. przygotowań do katastrofy. Inicjatywa ma na celu podniesienie świadomości seniorów na temat ochrony cywilnej.

PREZYDENT Wizyta w Brukseli

Gitanas Nausėda udał się do Brukseli na dwudniowe posiedzenie Rady Europejskiej, aby wraz z innymi liderami UE omówić wojnę na Ukrainie,

sytuację na Bliskim Wschodzie i gospodarkę UE. Jednym z tematów jest także kwestia relacji UE z Turcją. Z kolei w czwartek zaplanowana jest dyskusja o gospodarce Wspólnoty — wzmocnianie przemysłu europejskiego, neutralizacja wpływu na klimat, możliwości gospodarki o obiegu zamkniętym — czyli taka, w której zasoby są ponownie włączane do obiegu po zbyciu produktu. Debata będzie też dotyczyła rolnictwa.

SEJM Firmy powiązane z Rosją nie staną do przetargów

Sejm przyjął poprawki wykluczające firmy powiązane z Rosją z zamówień publicznych. Poprawki zakładają wykluczenie dostawców znalezionych na liście podmiotów wspierających inwazję Rosji na Ukrainę. Nowe regulacje zakładają identyfikację firm aktywnych w Rosji lub na Białorusi. Zaproponowano uniezwolnienie działalności na Krymie, w Naddniestrzu, Abchazji i Osetii Południowej. Firmy związane z krajami nieprzyjaznymi mają wykluczyć takie firmy z zamówień publicznych. Dodatkowo ma powstać Komisja ds. Ochrony Obiektów Krytycznych dla Bezpieczeństwa Narodowego, która ma ocenić zaangażowanie firm w działania w krajach nieprzyjaznych. Propozycje poprawek mają zwiększyć kontrolę nad finansowaniem działań wojennych.

WILNO Powstanie nowe prywatne centrum medyczne

Dainius Dundulis, właściciel sieci supermarketów Norfa, planuje otworzyć prywatne centrum medyczne w Wilnie do końca tego roku. W ramach inwestycji wartych ponad 20 mln euro zatrudnionych zostanie ok. 300 osób. Dundulis podkreślił, że będzie to kompleksowa placówka oferująca różnorodne usługi — od ambulatoryjnych po szpitalne. Decyzja o budowie wynika z obserwacji niedoskonałości w syste-

mie opieki zdrowotnej. Centrum zostanie zlokalizowane przy ul. Račių, obok alei Savanorių. Pierwsze prace rozpoczną się jeszcze w tym roku, po otrzymaniu pozwolenia od władz miejskich, które zostało wydane 11 kwietnia

MSZ Alesiejūnas kandydatem na ambasadora w UE

Obecny ambasador Litwy we Francji, Nerijus Aleksejūnas, ma zostać nowym przedstawicielem kraju przy Unii Europejskiej. Projekt decyzji został zarejestrowany przez rząd. W przypadku zatwierdzenia, dyplomata obejmie stanowisko 14 sierpnia. Do czasu objęcia nowej funkcji, Aleksejūnas będzie nadal ambasadorem we Francji. Planowana jest także dymisja kilku ambasadorów, między innymi na stanowiskach w Niemczech, Finlandii, Irlandii, Wyspach Świętego Tomasza i Książęcej oraz Wielkiej Brytanii. W Polsce, gdzie od roku nie było ambasadora Litwy, planowane jest mianowanie nowego reprezentanta kraju. Powołanie kolejnych ambasadorów zostało opóźnione przez problemy z nominacją w Polsce oraz sytuację ambasadora w Wielkiej Brytanii oskarżonego o mobbing i niewłaściwe wykorzystanie funduszy ambasady. Proces nominacyjny został zainicjowany w marcu br. Ambasadorów na Litwie mianuje i odwołuje prezydent, za zgodą sejmowego Komitetu Spraw Zagranicznych.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł; Fot. Andrius Ufartas, ELTA; TSPMI, opr. wł.; alicjaklonowska@kurierwilenski.lt

Protest mieszkańców Solenik: „Nie chcemy wysypiska śmieci obok naszych domów!”

Antoni Radczenko

17 kwietnia przed gmachem stołecznego samorządu odbyła się pikietą zorganizowana przez wspólnotę mieszkańców „Vardan Salininku” („W imię Solenik”).

— Dzisiaj chcemy przede wszystkim zwrócić uwagę instytucji państwowych na to, co dzieje się w Solenikach. Chcemy, aby nas usłyszano, że nikt nic nie robi w sprawie wysypiska śmieci — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Genadij Litwinow, przewodniczący wspólnoty mieszkańców „Vardan Salininku”.

Protestujący podkreślają, że wysypiska odpadów, znajdujące się nieopodal mieszkalnych domów i bloków są bardzo niebezpieczne. Jako przykład podają niedawny pożar składowiska samochodów przy ulicy Paneriu 56.

DOMY MIESZKALNE TUŻ OBOK WYSYPISKA

Równolegle z pikietą pod samorządem wspólnota zorganizowała protest przy samym wysypisku śmieci leżącym przy ulicy Gamyklos 8.

Jak podkreślają członkowie wspólnoty, frustrująca mieszkańców sprawa ciągnie się już od lat. W lokalnych pozakładowych garażach spółka Atliekų rūšiavimo centras ma licencję na segregację odpadów budowlanych. Jednak zdaniem mieszkańców firma nie wywiązuje się ze swych obowiązków, ponieważ odpady nie są magazynowane w przeznaczonych do tego pomieszczeniach, tylko zwyczajnie są wysypywane na podwórku przed byłymi garażami.

— Są to straszne widoki. Na wszelkie skargi mieszkańców była odpowiedź, że odpady były segregowane w zamkniętych pomieszczeniach. Być może segregowane, tak. Tym niemniej składowane są na placu przed pomieszczeniami.

„Chcemy zwrócić uwagę instytucji państwowych na to, co dzieje się w Solenikach” — mówi Genadij Litwinow **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Przewodniczący wspólnoty mieszkańców podkreśla, że przed miesiącem wspólnota zwróciła się do samorządu o przyznaniu finansowania w wysokości ok. 1 mln 200 tys. euro na renowację budynku oraz uporządkowanie infrastruktury wokół niego. Na razie mieszkańcy odpowiedzi od stołecznego samorządu nie otrzymali.

Jednak tuż obok są domy mieszkalne. Najbliższy dom mieszkalny znajduje się w odległości zaledwie 28 metrów od wysypiska — zaznacza w rozmowie z naszym dziennikiem kolejny przedstawiciel wspólnoty mieszkańców Gitenis Pecukevičius.

KWESTIA BEZPIECZEŃSTWA WILEŃSKIEGO LOTNISKA

Wysypisko znajduje się nieopodal wileńskiego lotniska.

— W Ustawie o gruntach o specjalnym przeznaczeniu mówi się,

że w strefie chronionej w pobliżu lotniska nie mogą być magazynowane i przerabiane odpady. To znaczy, że nie może tam być żadnych wysypisk, gdzie żyją ptaki i zwierzęta, które mogłyby zakłócić funkcjonowanie lotniska. U nas natomiast są tam zarówno ptaki, jak też zwierzęta, które mogą stanowić niebezpieczeństwo dla samolotów. Kwestii bezpieczeństwa w żadnym wypadku nie wolno ignorować, bo skutki mogą być fatalne — podkreśla Litwinow.

DZIEDZICTWO HISTORYCZNE CZĘŚCIĄ WYSYPISKA?

Pierwsza wzmianka o dworze oraz wsi na terytorium Solenik pojawia się w XVI w. W wieku XVIII dwór należał do rodziny Goreckich. Między innymi do poety i powstańca listopadowego Antoniego Goreckiego, którego syn później ożenił się z córką Adama Mickiewicza.

— Poza tym tuż obok wysypiska znajduje się powstały w XVIII wieku gmach, który kiedyś był spichlerzem przy dworze.

6.>>

Ten budynek od 2005 r. jest wpisany na listę obiektów dziedzictwa historycznego.

Teraz zabytkowy gmach jest po prostu częścią wysypiska. Niejednokrotnie apelowaliśmy do władz, aby terytorium zostało oczyszczone, a budynek wyremontowany, aby wyglądał, jak w wiekach XVIII, XIX, czy nawet w XX. Bo to jest nasza historia – podkreśla Litwinow.

Pecuokevičius jest podobnego zdania.

– Proszę sobie wyobrazić, jaką mamy pod bokiem historię. Jednak teraz wejście do budynku jest niemożliwe. My, jako wspólnota, chcemy, aby gmach został odrestaurowany. Chcemy, aby służył mieszkańcom – dodaje nasz rozmówca.

PLANY ZWRÓCENIA SIĘ DO POLSKIEJ AMBASADY

Przewodniczący wspólnoty mieszkańców podkreśla, że przed miesiącem wspólnota zwróciła się do samorządu o przyznaniu finansowania w wysokości ok. 1 mln 200 tys. euro na renowację budynku oraz uporządkowanie infrastruktury

Mieszkańcy Solenik od lat protestują przeciwko wysypisku śmieci, które znajduje się obok zabytkowego budynku Fot. Marian Paluszkiewicz

wokół niego. Na razie mieszkańcy odpowiedzi od stołecznego samorządu nie otrzymali.

– W przypadku, jeśli odpowiedź będzie negatywna, zwrócimy się do Ambasady RP, która poinformuje o sytuacji rząd polski. Jeśli litewscy politycy nie będą chcieli inwestować w odnowę własnego dziedzictwa historycznego i kulturowego, to być może zainwestuje państwo polskie. W ten

sposób, wspólnymi siłami, odbudujemy obiekt historyczny – oświadcza „Kurierowi Wileńskiemu” Litwinow. Dodaje co prawda, że w pierwszej kolejności ich adresatem jest stołeczny samorząd, ponieważ od 1 stycznia jest odpowiedzialny za grunty znajdujące się na jego terytorium. ■

TVP
WILNO

Domy mieszkalne znajdują się kilkadziesiąt metrów od wysypiska Fot. „Vardan Salininkų”

Ostatnia rozmowa ze Stanisławem Pantelukiem, redaktorem naczelnym „Dziennika Kijowskiego”

Leszek Wątróbski

Urodził się w roku 1945 w dzisiejszym Kazachstanie, na terenie obwodu semipałatyńskiego. Jego rodzice zostali tam zesłani i wywiezieni przez Sowietów z Kosowa Huculskiego. W Kijowie zamieszkał w roku 1971. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi RP za długą, nieprzerwaną pracę społeczną i ofiarną działalność publiczną. Był absolwentem polonistyki Wileńskiego Instytutu Pedagogicznego (od 2011 r. Litewski Uniwersytet Edukologiczny).

***

Ze Staszkiem znaleźliśmy się od wielu, wielu lat. Spotykaliśmy się w Ukrainie, Kijowie i w Polsce wielokrotnie. Ostatnio rozmawiałem z nim w zeszłym roku. Opowiadał mi wtedy, dlaczego i jak wyjechał w roku 2022 ze swojej Ojczyzny. Oto zapis tej rozmowy:

Stanisław Panteluk: Zaraz po przemówieniu „towarzysza Putina” i jego zapowiedzi „operacji specjalnej” w Ukrainie zrozumieliśmy, że trzeba z Kijowa wyjeżdżać jak najszybciej. Pomógł nam w tym syn Andżeliki, mojej żony, i jeszcze tej samej nocy, o godzinie 5:30 rano, wyjechaliśmy z miasta trasą w kierunku Odessy. Słyszeliśmy po drodze pierwsze odgłosy detonacji. Udało nam się uciec przed makabrycznymi zatorami samochodów, które wręcz deptały nam po piętach. Schronienia udzielił nam krewni mieszkający za Białą Cerkwią, u których — zamiast planowanych kilku dni — spędziliśmy prawie dwa miesiące. Obserwowaliśmy tam przeróżne działania wojenne: przemieszczanie sprzętu wojskowego, rakiety i samoloty lecące nad nami. Syreny wyły kilkanaście razy na dobę. Wieczorem musieliśmy dla bezpieczeństwa gasić światło. Bardzo to wszystko przeżywaliśmy. Nie byliśmy w Kijowie w najbardziej gorących momentach. Utrzymywaliśmy kontakt z Kijowem przez mego syna, który tam został. Dzięki niemu mieliśmy codzienną, dokład-

Nie żyje Stanisław Panteluk wieloletni redaktor naczelny „Dziennika Kijowskiego”, działacz polskiej mniejszości w Ukrainie, tłumacz.

■ Śp. Stanisław Panteluk (1945–2024) Fot. A.K.

ną informację, co się tam dzieje. Na szczęście nasze mieszkanie, na razie, nie zostało zniszczone. Takich jak my, którzy wyjechali z Kijowa, było wielu.

Ludzie uciekali, dokąd mogli. Niektórzy pod Kijów, inni na Ukrainę zachodnią — na przykład do Lwowa, który stał się bramą wyjazdową z Ukrainy do Polski. Wielu dotarło też do innych krajów Unii Europejskiej, głównie do swoich rodzin i znajomych... Dziś Polska ponosi główny ciężar pomocy dla uchodźców wojennych z Ukrainy. To jest z pewnością bardzo pozytywne zaskoczenie dla obu stron.

Tak naprawdę, nieco zadziwiła nas wspaniała przychylność Polaków okazywana uchodźcom ukraińskim. Te ciepłe relacje w przestrzeni ukraińsko-polskiej pojawiły się od samego początku wojny — mimo ciężących od lat zaszłości historycznych, powiązanych z UPA czy tragedią wołyńską. To pojednanie naszych narodów stało się jednak ważniejsze od rozliczeń z niedawną przeszłością — powiedziałbym nawet konieczne, aby lepiej przeciwstawić się rosyjskiej inwazji, która, choć to wie, może spotkać także i Polskę.

Leszek Wątróbski: Byliście obecnie w Polsce, w Łańcucie...

U rodziny pod Białą Cerkwią marzyliśmy nieco, a ciągle syreny i przeloty pocisków nie nastrajały nas optymistycznie. Zdecydowaliśmy się więc na wyjazd do Polski. Jesteśmy teraz w Łańcucie, w domu mojego przyjaciela. Tu poczułem dopiero prawdziwe zmęczenie wojną. Pewnego dnia podskoczyło mi ciśnienie i wyładowałem w szpitalu. Wcześniej w Kijowie wszystko było w najlepszym porządku. Lekarz, który mnie badał, stwierdził, że mam kłopoty z pracą serca i trzeba niezwłocznie podłączyć mi rozrusznik. I tak się właśnie stało.

Musieliśmy czekać na kontrolę lekarską. I dopiero wtedy mogliśmy wrócić do Kijowa, do naszego domu. W Łańcucie o nas dbali.

Mieszkałiśmy, jak mówiłem, u przyjaciela Janka Soldaty, z którym 40 lat temu budowaliśmy podwaliny dobrych stosunków polsko-ukraińskich, obsługując regularne turystyczne rejsy statkami po Dnieprze — od Kijowa do Odessy i z powrotem.

8.>>

Polacy poznawali w ten sposób naszą Ukrainę i do dziś wspominają te czasy bardzo mile...

W Polsce wszędzie przyjmowani byliśmy z otwartymi rękoma. Była tylko pewna obawa, że ten wielki entuzjazm może się z czasem wyczerpać. Problemy mogły się pojawić w dużych skupiskach, takich jak Warszawa, Kraków czy Łódź. Widziałem niedawno transmisję z Podkarpacia, z miejsca, w którym przebywa jednocześnie 60 osób i gdzie jest tylko jeden prysznic. Podobne sytuacje mogą powoli stwarzać pewne napięcia. Podobnie dział się może z małymi dziećmi, które trzeba leczyć, co doprowadzi do kolejnych napięć w polskiej służbie zdrowia. Stopniowo jednak uchodźcy zaczęli wracać do swych gniazd... My też wróciliśmy wreszcie do Kijowa...

Mam nadzieję, że wrócisz tam do wydawania polskiej gazety...

Oczywiście. Nasz dwutygodnik „Dziennik Kijowski” to jest pismo społeczne, ekonomiczne i literackie wydawane w Kijowie od roku 1992. Uważamy nasz „Dziennik Kijowski” za spadkobiercę podobnego pisma, o identycznej nazwie, wydawanego w Kijowie od roku 1906 do końca I wojny światowej. Ukazujemy się aktualnie jako pismo polskiej wspólnoty etnicznej w Ukrainie. Jego współzałożycielami byli: Ministerstwo Kultury

Utrzymywaliśmy kontakt z Kijowem przez mego syna, który tam został. Dzięki niemu mieliśmy codzienną, dokładną informację, co się tam dzieje.

Ukrainy i Związek Polaków na Ukrainie, przy współfinansowaniu przez Fundację „Wolność i Demokracja”.

Wśród naszych dziennikarzy, korespondentów i publicystów znajdują się m.in. Eugeniusz Gołybard, Olga Ozolina, Lesia Jermak, Rozalia Lipińska, Stanisław Szewczenko, Sergiusz Rudnicki, Sergiusz Borszczewski, Wiktoria Laskowska-Szczur i Andżelika Płaksina, zajmująca się stroną graficzną i techniczną. Zamieszczamy artykuły związane z życiem Polaków na Kijowszczyźnie i w Ukrainie, poruszamy tematy historyczne, kulturalne i społeczne, sporo uwagi poświęcamy stosunkom polsko-ukraińskim.

Mamy już podpisaną nową umowę z Fundacją „Wolność i Demokracja”, dotyczącą pomocy w finansowaniu naszego czasopisma. Chcemy dalej je wydawać. Nie mogliśmy tego jednak robić z Polski. W Kijowie mamy przecież komputery z odpowiednimi programami edytorskimi czy graficznymi. Poza tym z daleka robić się

wszystkiego nie da. Tu, w Kijowie, nadal dużo się dzieje, tam bije przecież serce naszej Ukrainy.

Aktualnie praktycznie na każde miasto Ukrainy Rosjanie zrzucają tysiące bomb i wysyłają setki rakiet. Reakcja dyktatora jest nie do przewidzenia. Jeśli mu się nie uda w Donbasie, to będzie dalej drażył i męczył Ukrainę ekonomicznie. Będzie się starał, aby nie było u nas spokoju. Będzie chciał nadal niszczyć autorytet naszego państwa, rządu i samego prezydenta. Ta wojna może jeszcze trwać wiele, wiele lat. Ale musieliśmy wrócić, bo nie można długo żyć w ten sposób. Nie potrafiłbym też wszystko rzucić i zamieszkać w Polsce na stałe. Tu mam przecież najbliższych, rodzinę i przyjaciół. To jest forma lokalnego patriotyzmu. Do Kijowa wróciło już około 70 proc. mieszkańców.

Bardzo podobała się nam decyzja polskiego ambasadora Bartosza Cichockiego, który jako jedyny nie wyjechał z naszej stolicy. Inne ambasady, na czas wojny, przeniosły się na zachód, do Lwowa albo zupełnie opuściły Ukrainę. Na szczęście wiele z nich teraz wraca. Ukraina dzielnie walczy...

***

Tyle powiedział mi wówczas Staszek. Planowaliśmy kolejne spotkania i rozmowy... Niestety zabrała go wcześniej ciężka choroba... ■

Mer Charkowa: bez amerykańskiej pomocy staniemy się drugim Aleppo

Charkowowi grozi, że stanie się „drugim Aleppo”, jeśli amerykańscy politycy nie zatwierdzą nowej pomocy wojskowej dla Ukrainy — ostrzegł mer tego miasta Ihor Terechow w rozmowie z brytyjskim dziennikiem „The Guardian”.

Terechow powiedział, że Rosja zmieniła taktykę, próbując poprzez ostrzał obszarów mieszkaniowych sterroryzować 1,3 mln jego mieszkańców, a także pozbawić miasto dostaw energii, wskutek czego ludzie doświadczają nieplanowanych, trwających przez wiele godzin przerw w dostawie prądu.

Podkreślił, że pakiet pomocy wojskowej USA o wartości 60 mld do-

larów, który obecnie utknął w Kongresie, ma dla Ukrainy „kluczowe znaczenie”. „Potrzebujemy tego wsparcia, aby Charków nie stał się drugim Aleppo” — powiedział Terechow, nawiązując do miasta w Syrii, które zostało niemal całkowicie zniszczone przez bombardowania rosyjskich i syryjskich sił rządowych w szczytowym momencie wojny domowej w tym kraju dekadę temu.

22 marca wskutek rosyjskich ataków zniszczona została elektrownia na wschodnim skraju Charkowa, a także wszystkie jej podstacje. Tydzień później urzędnicy przyznali, że druga elektrownia, 45 km na południowy

wschód od miasta, została uszkodzona w tym samym ataku. Zasilanie w mieście, znajdującym się ok. 45 km od granicy z Rosją, zostało przerwane po kolejnym nalocie bombowym w tym tygodniu, co spowodowało krótkotrwałe zatrzymanie metra. Mieszkańcy twierdzą, że w centrum miasta prąd był zwykle dostępny przez kilka godzin dziennie, choć na obrzeżach sytuacja była podobno lepsza.

Terechow wyraził obawę, że atakowanie przez rosyjskie wojska magazynów gazu na zachód od Charkowa może oznaczać, iż Rosjanie będą próbowali odciąć dostawy gazu. ■

PAP

W tym roku kleszcze atakują wcześniej

Honorata Adamowicz

Specjaliści zaznaczają, że z każdym rokiem zwiększa się też liczba zakażeń.

— Z powodu ocieplenia klimatu kleszcze stają się aktywne coraz wcześniej. Przypadki boreliozy, jak i kleszczowego zapalenia mózgu są rejestrowane przez cały rok. Niestety z każdym rokiem zwiększa się też liczba zakażeń — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Milda Žygutienė, główna specjalistka Wydziału Zarządzania Chorobami Zakaźnymi Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego.

Według danych centrum w 2023 r. na Litwie zarejestrowano 2 880 przypadków boreliozy, a w 2022 — 2 380; przy czym wskaźnik zachorowalności wzrósł z 84 do 100,3 przypadków na 100 tys. mieszkańców. W ubiegłym roku liczba przypadków kleszczowego zapalenia mózgu była również wyższa niż w 2022 r., odpowiednio 377 i 597 przypadków (wskaźnik zachorowalności wzrósł z 13,3 do 20,8 przypadków na 100 tys. mieszkańców).

SZCZEPIONKI CHRONIĄ

— Najskuteczniejszym sposobem zapobiegania kleszczowemu zapaleniu mózgu pozostaje szczepienie. Zwykle zaleca się podawanie pierwszych dwóch dawek w odstępie od jednego do trzech miesięcy. Trzecią dawkę podaje się zazwyczaj po upływie 5–12 miesięcy od podania drugiej. Odstępy pomiędzy trzecią dawką i dawką przypominającą różnią się w zależności od producenta szczepionki, ale z reguły pierwszą dawkę przypominającą podaje się 3 lata po trzeciej dawce. Podczas szczepienia w trybie przyspieszonym, w zależności od producenta preparatu, pierwsze dwie dawki podaje się w odstępie 7–14 dni, a trzecią po 21 dniach lub po upływie 5–12 miesięcy od przyjęcia drugiej dawki. Podczas szczepienia w trybie przyspieszo-

Pierwsze kleszcze w tym roku pojawiły się o kilka tygodni wcześniej niż zwykle — już 1 marca, zaś pierwsze przypadki zarówno boreliozy, jak i kleszczowego zapalenia mózgu odnotowano już w styczniu.

nym pierwszą dawkę przypominającą należy podać po upływie 12–18 miesięcy lub po 3 latach — tłumaczy specjalistka.

ODPOWIEDNIE UBRANIE

Niestety nie ma szczepionki na boreliozę, ale indywidualna ochrona i środki zmniejszające ilość kleszczy mogą pomóc w ochronie przed ukąszeniami kleszczy. Dlatego wybierając się do lasu, należy nosić odzież w jasnych kolorach: z długimi rękawami i mankietami ściśle przylegającymi do nadgarstka; spodnie również powinny ściśle przylegać do ciała. Zaleca się noszenie szalika na głowie lub dobrze dopasowanej czapki lub kaptura. Podczas przebywania na świeżym powietrzu warto często sprawdzać, czy nie ma kleszczy na ubraniu. Zaleca się stosowanie repelentów, które odstraszą owady. Aby zapobiec kleszczowemu zapaleniu mózgu, należy spożywać wyłącznie pasteryzowane lub gotowane mleko krowie, kozie lub inne produkty mleczne.

Jak mówi specjalistka, ważne jest odpowiednie dbanie o parki,

tereny rekreacyjne i lasy odwiedzane przez ludzi: koszenie trawy od wczesnej wiosny, zapobieganie jej wzrostowi powyżej 10 cm, usuwanie odpadów leśnych i gruzu, usuwanie skoszonej trawy, poszerzanie ścieżek spacerowych i ścieżek prowadzących do zbiorników wodnych, terenów sportowych.

JEŚLI KLESZCZ UKŁUŁ

— W przypadku znalezienia kleszcza należy go jak najszybciej wyciągnąć, nie ściskając jego ciała, chwytając go jak najbliżej skóry i pociągając gwałtownym ruchem do góry. Nie należy smarować ssącego kleszcza tłuszczem ani innymi płynami. Po usunięciu kleszcza ranę należy przemyć płynem dezynfekującym. Następnie należy przez około miesiąc monitorować stan zdrowia i miejsce ukłucia. Jeśli w miejscu ukąszenia pojawi się zaczerwienienie i powiększenie lub jeśli źle się poczujesz, powinieneś natychmiast zgłosić się do lekarza — podkreśla przedstawicielka Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego. ■

Ważne jest odpowiednie dbanie o parki, tereny rekreacyjne i lasy odwiedzane przez ludzi **Fot. Marian Paluszkiewicz**

„Rheinmetall” zbuduje fabrykę na Litwie. Armonaitė: to historyczny moment dla nas

We wtorek 16 kwietnia przedstawiciele litewskiego rządu i niemieckiego giganta przemysłu obronnego „Rheinmetall” podpisali w Wilnie list intencyjny w sprawie budowy na Litwie fabryki amunicji artyleryjskiej kal 155 mm, wkrótce również rozpoczną się negocjacje w sprawie umowy inwestycyjnej.

Honorata Adamowicz

Dokument podpisali minister gospodarki i innowacji Aušrinė Armonaitė, minister ochrony kraju Laurynas Kasčiūnas oraz Maximilian Froch, dyrektor ds. rozwoju międzynarodowych programów strategicznych „Rheinmetall”.

NAJWIĘKSZA INWESTYCJA OBRONNA W HISTORII LITWY

— To historyczny moment dla naszego kraju. Właśnie podpisaliśmy protokół ustaleń. Oznacza to, że udało nam się przyciągnąć największą inwestycję obronną w historii Litwy. Jest to również znaczący projekt, ponieważ jedna z największych na świecie niemieckich firm obronnych nie tylko stworzy dobrze płatne miejsca pracy na Litwie i da impuls litewskiemu przemysłowi, ale także wniesie znaczący wkład w sytuację bezpieczeństwa Litwy. Przed nami bardzo duże wyzwania. Mam nadzieję, że wkrótce będziemy w stanie wypracować realne rozwiązania. Inwestycja niemieckiej firmy jest dowodem na to, że firma wierzy w naszych utalentowanych ludzi i że Litwa jest bezpiecznym krajem dla znaczących inwestycji — w dniu podpisania protokołu powiedziała „Kurierowi Wileńskiemu” minister gospodarki i innowacji Aušrinė Armonaitė.

BUDOWA ROZWAŻANA JEST W REJONIE RADZIWIŁISKIM

Niemiecki gigant przemysłu obronnego rozważa budowę fabryki amunicji w rejonie radziwiliskim, niedaleko miasteczka Baisogala, na gruntach państwowych należących do Litewskiego Uniwersytetu Nauk o Zdrowiu (LSMU).

Przedstawiciele litewskiego rządu i niemieckiego zakładu „Rheinmetall” podpisali list intencyjny w sprawie budowy na Litwie fabryki amunicji
Fot. Julius Kalinskas, ELTA

— Dokładnie nie jest jeszcze jasne, gdzie będzie miała miejsce budowa. Jak dotąd, rząd podpisał jedynie protokół ustaleń i zaczynamy również uzgadniać umowę inwestycyjną, więc wszystkie szczegóły zostaną ujawnione później — poinformowała nas minister Armonaitė.

Minister ochrony kraju Laurynas Kasčiūnas powiedział, że rosyjska inwazja na Ukrainę przyczyniła się do chęci zabezpieczenia produkcji amunicji w kraju.

„To jest to, do czego dążyliśmy przez wiele lat, a teraz staje się to rzeczywistością” — powiedział minister. „Niezależność od globalnych łańcuchów dostaw, produkcja na Litwie jest integralną częścią bezpieczeństwa narodowego i obrony” — dodał.

POSZUKIWANIE PARTNERÓW

Ministrowie wskazali również, że oczekują od „Rheinmetall” nawiąza-

nia kontaktów z lokalnymi firmami przemysłu obronnego i uniwersytetami na Litwie.

Przedstawiciel „Rheinmetall” Maximilian Froch powiedział, że wkład Litwy w budowę zakładu zostanie określony po znalezieniu partnerów w naszym kraju.

„To również jest przedmiotem dyskusji, którą zajmiemy się w najbliższych tygodniach. Szukamy partnerów na Litwie, a następnie zobaczymy, jaki może być ich wkład w konkretny projekt” — powiedział we wtorek dziennikarzom Froch.

Budowa fabryki amunicji artyleryjskiej planowana jest w związku ze znacznym pogłębieniem stosunków obronnych między Litwą a Niemcami. W zeszłym roku Niemcy obiecały rozmieszczenie na Litwie brygady wojskowej do 2027 r., Litwa kupuje od Niemiec różne rodzaje broni, a niedawno ogłosiła zamiar zakupu niemieckich czołgów Leopard 2. ■

Historyk Raila: „Powstanie kościuszkowskie zachowało honor narodowy i ciągłość historyczną”

Insurekcja Kościuszkowska wybuchła na Litwie miesiąc później niż w Koronie. Powstanie nie miało raczej szans na sukces, sądzi litewski historyk Eligijus Raila, tym niemniej zryw niepodległościowy zapewnił ciągłość historyczną Litwy i Polski.

Antoni Radczenko

W tym roku mija 230. rocznica insurekcji kościuszkowskiej, która była ostatnią próbą ratowania wspólnego państwa polsko-litewskiego. 24 marca 1794 r. w Krakowie został ogłoszony akt powstania. Naczelnikiem insurekcji został generał Tadeusz Kościuszko. „Ja, Tadeusz Kościuszko, przysięgam w obliczu Boga całemu Narodowi Polskiemu, iż powierzonej mi władzy na niczyj prywatny ucisk nie użyję, lecz jedynie jej dla obrony całości granic, odzyskania samodzielności Narodu i ugruntowania powszechnej wolności używać będę. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna Męka Syna Twego” — ślubował przed zebranymi przywódca powstania.

KONSTITUCJA 3 MAJA

23 kwietnia, czyli miesiąc później, w Wilnie ogłoszono Akt Powstania Narodu Litewskiego. Na czele powstania na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego stanął Jakub Jasiński.

— Wszelkie wydarzenia historyczne są lepiej widoczne z perspektywy czasowej. Być może nie było za wiele szans na powodzenie, ale była energia społeczna, polityczna, kulturalna, która pochodziła od Konstytucji 3 Maja. Trzeba pamiętać, że zryw był skierowany nie tylko przeciwko rosyjskim garnizonom wojskowym na terytorium Rzeczypospolitej. To był również wyraz poparcia dla idei Konstytucji. Po II rozbiórze zrozumiano, że albo coś robimy, albo zwyczajnie znikniemy z mapy świata, jako państwo lub naród. Powstańcy mieli pewne osiągnięcia na swym koncie. Być może nie były to jakieś spektakularne zwycięstwa. Moto-

„Powstanie kościuszkowskie zachowało honor narodowy, tożsamość i ciągłość historyczną” — mówi Eligijus Raila

rem powstania było pokolenie, które uchwaliło Konstytucję 3 Maja. To było pokolenie, które nie godziło się z polityką Katarzyny II i protektoratem Imperium Rosyjskiego. Ci ludzie chcieli samodzielnie zarządzać państwem. W pewnym sensie to była deklaracja narodowa — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Eligijus Raila, historyk Uniwersytetu Wileńskiego.

ROZBIÓR KWESTIĄ CZASU. CZY BYŁA SZANSA?

Powstanie zakończyło się w listopadzie 1794 r. Na początku listopada broniąc Warszawy zginął Jakub Jasiński. Ostatnie oddziały zostały rozwiązane 16 listopada. Na uczestników insurekcji spadły liczne represje. Około 20 tys. powstańców zostało zesłanych na Sybir. W październiku 1795 r. Rosja, Prusy i Austria dokonały trzeciego rozbioru.

— Faktycznie powstanie zakończyło się III rozbiorem, jednak nie ma żadnej pewności, że bez powstania rozbiór by nie był. II rozbiór był sygnałem, że jest tylko kwestią czasu, kiedy państwo zostanie ostatecznie podzielone. Tym niemniej to właśnie powstanie kościuszkowskie zachowało honor narodowy, tożsamość i ciągłość historyczną. To dzięki niemu w XIX w. pozostała chęć bycia wolnym i chęć posiadania własnego państwa. Powstania listopadowe i styczniowe są tego dowodem — podkreśla Eligijus Raila.

Teraz można usłyszeć, że likwidacja Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVIII w. była czymś nieuniknionym. Nasz rozmówca nie do końca się zgadza z takim podejściem.

— Historia mogła potoczyć się inaczej tylko podczas wojny polsko-rosyjskiej z 1792 r.

12.>>

Wojsko polsko-litewskie w tym konflikcie bardzo dobrze się pokazało. Nie byliśmy rozgromieni. Rozpoczęły się negocjacje, które na wstępie nie były przesądzone. Początkowo Katarzyna II nawet nie myślała o kolejnym rozbiórce. Niestety król przystąpił do Targowicy. Po tym ostateczny rozbiór stał się tylko kwestią czasu – wytłumaczył historyk.

POWSTANIE W FOLKLORZE I WSPÓLNE OBCHODY

Ostatnio litewskie społeczeństwo coraz częściej odwołuje się do spuścizny wspólnego państwa. Na przykład poprzez wspólne obchody uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Nasz rozmówca podkreśla, że niestety ani insurekcja, ani XIX-wieczne powstania nadal nie zajmują należytego miejsca w litewskiej pamięci historycznej.

— Do powstania styczniowego Litwini mają dwojaki stosunek. Ma on swoje źródło jeszcze w czasach odrodzenia narodowego. Niektórzy mówią, że to było polskie powstanie. Niektórzy nawet twierdzą, że nie miało sensu. Natomiast w przypadku

powstania 1794 roku, to ono miało swoje odzwierciedlenie w kulturze. Kościuszko pojawia się w litewskim folklorze. To oznacza, że ten element litewski był dosyć mocny. Zresztą i powstanie kościuszkowskie, i powstanie styczniowe w dużym stopniu miały charakter demokratyczny. Były skierowane przeciwko despotacji caratu. Więc wodzowie powstania, nawet za czasów sowieckich, mieli swoje ulice w Wilnie. Historycy badali te okresy. Być może nie uwypuklano elementu antyrosyjskiego, ponieważ było to niezgodne z ówczesną polityką, w której priorytetem była przyjaźń z narodem rosyjskim – zaznacza Raila.

„MIAŁ WIĘCEJ SZCZĘŚCIA”

Jak zauważa historyk, w odróżnieniu od Jasińskiego naczelnym wódz powstania miał więcej szczęścia. 10 października w bitwie pod Maciejowcami Tadeusz Kościuszko trafił do niewoli rosyjskiej. Przez ponad dwa lata był więziony. 26 listopada został amnestionowany przez cara Pawła I. Udał się na emigrację. Ostatecznie osiadł w Szwajcarii. Generalnie był prze-

Tadeusz Kościuszko w insurekcji 1794 r., portret pędzla Kazimierza Wojniakowskiego sprzed 1812 r.

Fot. domena publiczna

ciwnikiem współpracy z Napoleonem oraz Aleksandrem I. Zmarł 15 września 1817 r. Rok później został pochowany w Krakowie. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

■ Polsko-litewska defilada „Za wolność naszą i waszą” i uroczystość ku czci Kościuszki w Wilnie w 2017 r.

Wspominając Śnipiszki: wilnianie zapraszani do tworzenia wyjątkowej wystawy

Justyna Giedrońc

Muzeum Wilna realizuje nowy projekt, który przybliży klimat wileńskich Śnipiszek.— Zapraszamy do współpracy w początkowych fazach tworzenia wystawy wszystkich, którzy posiadają pamiątki lub oryginalne przedmioty nawiązujące do dawnych i współczesnych Śnipiszek — zapowiada Agnė Šimkūnaitė, koordynatorka ds. komunikacji w Muzeum Wilna.

REKWIZYTY PRZYNIESIONE PRZEZ MIESZKAŃCÓW

Na początku czerwca w tej dzielnicy powstanie czasowy salon fotograficzny, w którym będą fotografowane rekwizyty przyniesione przez mieszkańców.

— Powinny one w jakikolwiek sposób nawiązywać do Śnipiszek. Mogą to być najprzeróżniejsze przedmioty — od deski z płotu czy drewnianej okiennicy po archiwalne fotografie. Mogą — lecz niekoniecznie muszą — to być przedmioty stare. Uwiecznimy je na zdjęciach i zwrócimy właścicielom. Można będzie podzielić się też wspomnieniami albo ciekawymi historiami z życia wziętymi, które przybliżą ten unikatowy zakątek miasta oraz pozwolą odczuć genius loci (łaciński termin, znaczący dosłownie „duch miejsca”). Najbardziej interesujące opowieści zostaną zanotowane. W ten sposób szukamy dialogu z mieszkańcami oraz zachęcamy do wspólnego tworzenia improwowanego muzeum Śnipiszek. Zebrane eksponaty trafią do Muzeum Wilna oraz Muzeum Miejskiej Architektury Drewnianej. Przedtem będą zaprezentowane dla społeczności na wystawie w Wilnie — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Agnė Šimkūnaitė.

Planuje się, że improwowany salon fotograficzny będzie czynny 1 i 5 czerwca. Pojawi się na skrzyżowaniu ulic Šilutės i Fino. Jest więc

■ Na wileńskich Śnipiszkach zachowały się przedwojenne drewniane domki

sporo czasu na zrewidowanie szuflad i składzików.

ŚNIPISZKI OD SZNIPA

Śnipiszki (lit. Šnipiškės) — to dawne przedmieście Wilna, ulokowane na prawym brzegu Willi, przy Zielonym Moście.

„Droga z Kalwarii ku Wilnu szła w 1522 roku podle Hrehorowego dworu, co Sznip dzierżawił na przewozie przez Wilię. Dlatego nazwę Śnipiszki, które obecnie są częścią składową miasta, wywodzi się od nazwiska Sznip, pisanego w niektórych dokumentach Śnip lub Śnipko” — pisze w książce „Wileńskie Śnipiszki i parafia św. Rafała” dr Liliana Narkowicz.

U schyłku XVI w. właścicielem Śnipiszek wraz ze stojącym tu dworem był Hieronim Wołłowicz. Po Wołłowiczach rządili tu Sapiehowie, a potem oo. jezuici, którzy wzniesli najstarszy budynek na Śnipiszkach — kościół pw. św. Rafała Archanioła i budynki klasztorne.

JEDNA Z NAJSTARSZYCH DZIELNIC

Leżące u wylotów dawnych traktów święciańskiego i wilko-

mirskiego Śnipiszki, jedna z najstarszych dzielnic Wilna, zajmują powierzchnię 3,12 km kw. Są dziś dzielnicą administracyjną i centrum finansowym miasta, znanym ze swych wieżowców. W sąsiedztwie szklanych wieżowców zachowały się przedwojenne drewniane domki, w których mieszka około 20 tys. ludzi. Od 1954 r. na Śnipiszkach jest czynna polska szkoła, dawniej znana jako Szkoła Średnia nr 19, dziś Gimnazjum im. Władysława Syrokomli.

KOŚCIÓŁ PRZY ZIEŁONYM MOŚCIE

Na wzgórzu nad Wilią wznosi się kościół św. Rafała Archanioła — jedna z nielicznych świątyń wileńskich czynnych przez cały XX w.

„Obecnie z pewnością można powiedzieć, że jest to jedyny kościół na Litwie, a także w Polsce, dedykowany św. Rafałowi Archaniołowi, który poskramia złe duchy (szczególnie te, które powodują choroby), opiekuje się lekarzami, aptekarzami, pielgrzymami i podróżnymi” — pisze ks. Mirosław Grabowski, proboszcz parafii św. Rafała Archanioła.

14.>>

GÓRKA PANA JEZUSA

Kościół zbudowano w 1703 r.

„Zanim oo. jezuici wybudowali na Śnipiszkach przy Zielonym moście kościół z klasztorem, najważniejszym symbolem religijnym tego przedmieścia był pagórek wznoszący się nieopodal stojących do dziś budowli. Najpierw był tu zameczek obronny (XIV–XVI w.) z krzyżem katolickim na baszcie, który z czasem został zastąpiony przez słup z rzeźbą św. Jana Nepomucena (najsłynniejszego XIV-wiecznego czeskiego świętego, który zginął śmiercią męczeńską poprzez utopienie w rzece). A jeszcze później (od XVIII do poł. XX w.) murowaną kapliczką ze statuą Chrystusa, dźwigającego za ludzkość krzyż męczeński. (...) Wiadomo, że jeszcze w międzywojniu wszyscy mężczyźni, niezależnie od narodowości i wyznania, przechodząc przez Ostrą Bramę musieli zdejmować nakrycie głowy i z odkrytą głową iść aż do kaplicy Pocijów, czyli do przylegającego do ostrobramskiej kapliczki kościoła św. Teresy. Natomiast na Śnipiszkach każdy przechodzący lub przejeżdżający zatrzymywał się na chwilę, zdejmował czapkę i lekko pochylał głowę w stronę kapliczki. (...)

W różnych okresach ludzie odmawiali różne modlitwy w tym zakątku wileńskim, uchodzącym za cudowny. Miejsce to uważali za cudowne i święte, gdyż Bóg nie tylko je upodobał, ale czynił też «łaski szczególne». Mieszkańcy Wilna nazywali to miejsce wdzięcznie: Górka Pana Jezusa. O tę górkę dbali nie tylko przynosząc kwiaty z przydomowych ogródków. W 1848 r. obłożono górkę kamieniami, żeby się nie osuwała, ogrodzono drewnianym płotem, z czasem ustawiono drewniane ławki” — pisze dr Liliana Narkowicz.

Zgodnie z lokalnym podaniem, obolały Pan Jezus znalazł w altance kapliczki tymczasowe schronienie i został Aniołem Stróżem wszystkich maluczkich i strapionych.

RELIGIJNY SYMBOL ŚNIPISZEK

Już w XVII–XVIII w. duchowieństwo katolickie zalecało wiernym pielgrzymki do Ziemi Świętej. Było to jednak przedsięwzięcie kosztowne, na które nieliczni mogli sobie pozwolić. Zaczęto więc w sąsiadujących ze Śnipiszkami Werkach budować Kalwarię i Drogi Krzyżowe. Wzniesiono 21 stacji (20 murowanych i jedną drewnianą), w roku 1669 wzniesiono

drewniany kościół pw. Znalezienia Krzyża Pańskiego.

„Wraz z popularnością śnipiskiej kapliczki z Chrystusem rosła także popularność Drogi Krzyżowej. Wszak kapliczka (ale też i kościół świętofański) znajdowała się na przy drodze wiodącej do Kalwarii Wileńskiej (...) Górka Pana Jezusa dzielnie przetrwała na Śnipiszkach dwie wojny światowe, a między nimi wojnę polsko-bolszewicką. Przystała istnieć w warunkach pokoju z początkiem lat 50-tych XX w., kiedy to poszerzano ulicę Kalwaryjską. Kapliczkę wtedy zburzono, a wzgórze zrównano z ziemią. Co się stało z oryginalną rzeźbą Chrystusa nie było wiadomo, katolicki symbol Śnipiszek znikł (...) Przed kilku laty w czasie remontu podziemia kościelnego u św. Rafała przypadkowo natrafiono na zniekształconą drewnianą bryłę. Z początku nie wiadomo było, co to w ogóle jest. Specjaliści orzekli, że jednak jest to oryginalna śnipiska statua” — czytamy w książce „Wileńskie Śnipiszki i parafia św. Rafała”.

Rzeźba Pana Jezusa pod krzyżem została poddana renowacji. Obecnie historyczną pamiątkę Śnipiszek można oglądać w Muzeum Dziedzictwa Kościelnego. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

■ Śnipiszki — to dawne przedmieście Wilna, ulokowane na prawym brzegu Willi, przy Zielonym Moście

Po Puszczy Rudnickiej z Tomaszem Krzywickim: szlakiem niepodległościowych miejsc pamięci

Anna Pieszko

Publikacja została wydana w 2023 r. przez Instytut Pamięci Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu z Oddziałem w Warszawie.

Autor prowadzi czytelnika w głąb Puszczy Rudnickiej, przedstawia pokrótce bogate środowisko przyrodnicze, ale przede wszystkim koncentruje się wokół miejsc i wydarzeń historycznych, których puszcza była świadkiem na przestrzeni wieków. Publikacja niejako trafiła do źródeł – została dostarczona przez autora do biblioteki w Rudnikach i przekazana na ręce Pani Krystyny Sławińskiej, miłośniczki puszczy i pasjonatki lokalnej historii. Z Rudnik książki zostaną przekazane do bibliotek rejonu sołecznickiego.

Zainteresowanie pisarza tematem Puszczy Rudnickiej jest nieprzypadkowe. Tomasz Krzywicki ma korzenie wileńskie – rodzina jego mamy w 1934 r. przeprowadziła się z Wielkopolski do Wilna.

– Przez całe lata ten temat wileński był ważny dla mnie, a opowieści z okresu międzywojennego były bardzo przyjemne. Z drugiej strony, były też sprawy tragiczne: mój dziadek zginął w Wilnie 12 lipca 1944 r. od szrapnela sowieckiego, ranna została babcia i mama. A z trzeciej strony, mój brat cioteczny Oleś jako młody chłopak był w partyzantce akowskiej. Więc to był ten motyw mój prywatny – zdrada autor w rozmowie z „Kuriere Wileńskim”.

Kolejnym motywem powstania książki była inna osobista historia, związana z profesorem Ryszardem Kiersnowskim, historykiem pochodzącym z rejonu Bieniakoń na terenie dzisiejszej Białorusi.

– Ryszard Kiersnowski był ojcem mojego kolegi Huberta z

Czytelnicy rejonu sołecznickiego już mają wyjątkową okazję zapoznania się z przewodnikiem historycznym Tomasza Krzywickiego pt. „Puszcza Rudnicka. Polskie tradycje niepodległościowe”.

Tomasz Krzywicki dostarczył książki do biblioteki w Rudnikach i przekazał na ręce Pani Krystyny Sławińskiej

W książce znajdziemy odniesienia do wielu znanych postaci z polskiej historii i literatury, które tu mieszkaly lub przebywały na przestrzeni dziejów: od Barbary Radziwiłłówny i Zygmunta Augusta poczynając, poprzez Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego, aż po Włodzimierza Korsaka, Józefa Mackiewicza czy Witolda Pileckiego.

wydziału geologii, z którym razem studiowaliśmy. Jako młody zupełnie człowiek uczestniczył w konspiracji akowskiej, był w oddziałach partyzanckich wspólnie z Tadeuszem Konwickim. Hubert zaproponował mi, żebyśmy pojechali na Białoruś i na Litwę i przeszli tym szlakiem, który zrobił

jego ojciec w czasie okupacji i po wojnie. Tak z dwoma przyjaciółmi – Hubertem Kiersnowskim i Grzegorzem Rąkowskim – w 2021 r. pojechaliśmy do Puszczy – opowiada Tomasz Krzywicki.

– Udało nam się znaleźć sporo tych miejsc pamięci, które potem opisałem w książce. Z inicjatywy Huberta ozdobiliśmy groby powstańców styczniowych i partyzantów AK jodłowymi gałązkami, kotyliionami z godłem Polski i biało-czerwonymi opaskami – dodaje nasz rozmówca.

W swej książce autor zamieszcza również opis przyrodniczy Puszczy Rudnickiej, malownicze opisy krajobrazu leśnego pióra Ryszarda Kiersnowskiego i Włodzimierza Korsaka. Książka jest bogato ilustrowana zarówno archiwalnymi zdjęciami i rysunkami puszczy, jak też tymi wykonanymi w ostatnich latach.

16.>>

Głównym motywem książki są jednak ludzie i miejsca, a także wydarzenia, które się odbywały w Puszczy Rudnickiej na przestrzeni wieków, zarówno w latach powstania listopadowego i styczniowego, jak też bliższych naszym czasom. „Puszcza Rudnicka staje mi się coraz miłszą i piękniejszą” – 90 lat temu, 12 września 1934 r., zapisał w księdze pamiątkowej dworku w Sędkowie nieopodal Rudnik prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki. W książce zanotowano również relację maturzysty Czesława Miłozza: „Na wycieczkę po maturze poszliśmy właśnie do Puszczy Rudnickiej. W okolicach Rudnik bardzo uprzejmie gościła nas właścicielka dworku, dając nocleg w odrynie i zapraszając rano na śniadanie, ale wymknęliśmy się o świcie, może niegrzecznie. Kapaliśmy się w Mereczance, żarły nas komary, dotarliśmy do dworu w Jaszunach, gdzie przyjmowano nas kwaśnym mlekiem z kartoflami pod nieobecność właścicieli (Sołtanów)”.

W książce znajdziemy odniesienia do wielu znanych postaci z polskiej historii i literatury, które tu mieszkaly lub przebywały na przestrzeni dziejów: od Barbary Radziwiłłówny i Zygmunta Augusta poczynając, poprzez Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego, aż po Włodzimierza Korsaka, Józefa Mackiewicza czy Witolda Pileckiego.

— Ci znani ludzie na tych terenach tworzyli kulturę, architekturę, historię. Mieszkali tu, więc warto to było przypomnieć — mówi autor.

Znaczną część książki autor poświęca okresowi II wojny światowej i działaniom partyzantki antysowieckiej, która walczyła na terenach Puszczy Rudnickiej właściwie do wiosny 1945 r., a w przypadku niektórych oddziałów również dłużej.

— Staralem się prześledzić działalność poszczególnych oddziałów AK, to, jak były likwidowane przez Sowietów, jak się odradzały. Szczególną uwagę zwróciłem na ten oddział, w którym był Ryszard Kiersnowski, jak również Tadeusz Konwicki — zwraca uwagę.

Jak dodaje autor, wiele informacji zostało zaczerpniętych z książki Grzegorza Rąkowskiego „Kresowe

■ Z Rudnik książki trafią do bibliotek rejonu solecznickiego

rezydencje”, monumentalnego opracowania zawierającego informacje na temat siedzib ziemiańskich na terenach II Rzeczypospolitej.

Tomasz Krzywicki mówi, że z ogromnym zaskoczeniem przyjął wiadomość, że w ciągu ostatnich dwóch lat puszcza była wycinana na potrzeby poligonu wojskowego, a na jej terenie obowiązuje obecnie zakaz wstępu.

— W ciągu dwóch lat wszystko się zmieniło. Można zrozumieć, że szkolenie wojska jest niezbędne, ale bardzo żał, że to się zdarza na tym terenie, gdzie sam Włodzimierz Korsak chciał stworzyć park narodowy. Wiemy, jak bardzo cenne przyrodniczo są te obszary — ubolewa nasz rozmówca.

Mimo że w 2004 r. puszcza została uznana za obszar częściowo chro-

W swej książce autor zamieszcza również opis przyrodniczy Puszczy Rudnickiej, malownicze opisy krajobrazu leśnego pióra Ryszarda Kiersnowskiego i Włodzimierza Korsaka. Książka jest bogato ilustrowana zarówno archiwalnymi zdjęciami i rysunkami puszczy, jak też tymi wykonanymi w ostatnich latach.

niony, przed dwoma laty litewski sejm przegłosował utworzenie w Puszczy Rudnickiej poligonu wojskowego. Od tego czasu na potrzeby ćwiczeń żołnierzy leśna połączona jest bezlitośnie wycinana, przetykana betonowymi drogami, a rezerwy są przekształcane w poligony. Tak więc książka Tomasza Krzywickiego jest bezcennym dokumentem, próbą ocalenia zarówno krajobrazu przyrodniczego, jak też kulturowego i historycznego tej części Wileńszczyzny.

Dr Tomasz Krzywicki (ur. 1949) jest zawodu geologiem kartografem, z zamiłowania turystą i krajoznawcą, a z pasji i koneksji rodzinnych — wielbicielem tematów polsko-litewskich. Jest autorem przewodników: „Szlakiem Adama Mickiewicza po Nowogródczyźnie, Wilnie i Kownie” (1994, 1998, 2006), „Litwa” (2005, 2014), „Suwalszczyzna-Zaniemenie” (wraz z żoną Katarzyną), mapy „Ziemia Wileńska i Nowogródzka” oraz kilkudziesięciu artykułów popularnonaukowych i krajoznawczych na temat pogranicza polsko-litewskiego w czasopismach „Gościńiec”, „Jaćwież”, „Lithuania”, „Wigry”, „Znad Wilii”. ■

Fot. Anna Pieszko

Rolnicy: wczesny wysiew wcale nie oznacza wcześniejszych plonów

W tym roku początek kwietnia był rekordowo ciepły, dlatego rolnicy w niektórych regionach rozpoczęli siewy nawet trzy tygodnie wcześniej. Tym niemniej, z prognozami na temat szybkich i obfitych plonów nie spieszą.

Honorata Adamowicz

Jak zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Jonas Sviderskis, dyrektor generalny Związku Przedsiębiorstw Rolniczych, z praktycznego punktu widzenia nie ma to większego sensu, ponieważ na początku kwietnia gleba nie jest jeszcze wygrzana do odpowiedniej temperatury i w drugiej połowie zawsze bywają przymrozki, więc nie ma co liczyć na szybkie i równomierne wschody.

NIEPOKOJĄCY MAJ

— W tym roku prace w polu rozpoczęły się wcześniej niż zwykle, ale tak naprawdę to nie ma żadnego znaczenia. Tak gorący początek kwietnia to coś niesamowitego. Niektórzy już wysieli, a niektórzy już nawet posadzili ziemniaki. Wcale to nie oznacza, że im wcześniej posadzisz, tym szybszy i lepszy będzie urodzaj. Ziemia najpierw powinna się rozgrzać i wtedy wszystko szybciej wschodzi. Oczywiście na razie nic w tym złego, że niektórzy mimo przymrozków mają obsadzone ogrody. One nie zaszko- dzą. Gorzej będzie, jeśli pojawią się przymrozki podczas kiełkowania roślin; wtedy mogą one im zaszkodzić — mówi Jonas Sviderskis.

Najbardziej niepokojącym miesiącem dla hodowców jest nie kwiecień, ale maj, ponieważ majowe przymrozki mogą bardzo zaszkodzić plonom.

LITWA MAŁA, ALE RÓŻNA

— Jest jeszcze za wcześnie, aby mówić o nadchodzących zbiorach. W drugiej połowie kwietnia będziemy mogli powiedzieć nieco więcej. W tej chwili przewidywane są przymrozki. Niektórzy już zasadzili, a inni jeszcze nie. Wszystko zależy od regionu. Nasza Litwa wygląda na małą, ale

■ W tym roku prace w polu rozpoczęły się wcześniej niż zwykle Fot. M. P.

klimatycznie jest bardzo różna. W Kiejdanach zasadzono już ziemniaki i kapustę, sałatę zasadzono pod agrofolią, a gdy się ociepliło, zdjęto agrofolię. Natomiast teraz wszystko jest ponownie przykryte, ponieważ spodziewamy się przymrozków. W Szawlach rolnicy twierdzą, że jest zbyt mroko i zbyt zimno, aby cokolwiek sadzić i nie poczynili większych postępów w pracach rolniczych — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Indrė Lukoševičienė, dyrektorka Litewskiego Stowarzyszenia Hodowców Warzyw.

KWIETNIOWE CIEPŁO OSZUKAŁO...

Niektórzy mieszkańcy również już żałują, że pospieszyli sadzić warzywa do ogrodów. Na przykład pani Janina Bogdziewicz z rej. wileńskiego mówi, że w tym roku na początku kwietnia miała już obsadzony prawie cały ogród. To o ponad dwa tygodnie wcześniej niż zwykle.

— Nie mam dużego ogrodu, sadzę tylko dla siebie. Zazwyczaj sadzić zaczynam w drugiej połowie kwietnia, ale w tym roku początek kwietnia był rekordowo gorący. Ludzie jak mrówki powychodzili na swoje działki i większość już ma obsadzone ogrody. Ja też. Posadziłam już prawie wszystko — kapustę, marchewkę, sałatę, wysiałam ogórki pod agrofolią. Ale myślę, że źle zrobiłam. Nikt nie myślał, że aż tak się ochłodzi. Ziemia była jeszcze zimna, a teraz jeszcze przymrozki, deszcz i chłód. Obawiam się, że wysiane do zimnej ziemi nasiona po prostu spróchnieją. W cieplarni mam wysadzone pomidory, a w nocy z poniedziałku na wtorek w rejonie wileńskim były przymrozki, które pomidorom zaszkodziły. Teraz prognoza pogody też nie jest sprzyjająca, więc nie spodziewam się w tym roku urodzaju — mówi pani Janina. ■

Do 22 kwietnia przedłużono termin składania ofert w konkursie „Senat – Polonia 2024”

Centrum Informacyjne Senatu zawiadamia, że marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska do 22 kwietnia przedłużyła termin składania ofert dla organizacji pozarządowych w konkursie na realizację zadań publicznych „Senat – Polonia 2024”.

Nabór wniosków ruszył 18 marca i potrwa do 22 kwietnia br. Cele i zasady konkursu zostały określone w Uchwale nr 3 z 6 marca 2024 r. w sprawie kierunków działań na rzecz Polonii i Polaków za granicą oraz zasad zlecenia realizacji zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2024 roku.

Główne kierunki działań na rzecz Polonii i Polaków za granicą w roku 2024 to aktywizacja młodego pokolenia Polaków mieszkających za granicą; wzmacnianie pozycji środowisk polskich i polonijnych w krajach zamieszkania i rozwój struktur polonijnych; działania na rzecz Polaków na Wschodzie; edukacja polonijna; kultura i promocja Polski oraz zachowanie polskiego dziedzictwa kulturowego i historycznego za granicą. Składane w konkursie oferty zadań muszą wpisać się w jeden ze wskazanych kierunków działań.

Oferty mogą składać wyłącznie zarejestrowane w Polsce organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia

24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Organizacje te mogą ubiegać się o dofinansowanie w wysokości do 95 proc. kosztów całego projektu, a wysokość wnioskowanej dotacji nie może być niższa niż 50 tys. zł i wyższa niż 200 tys. zł. Oferty mogą dotyczyć zadań realizowanych od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

W ogłoszeniu o konkursie są także określone kryteria oceny ofert i waga poszczególnych kryteriów ocenianych przez komisję konkursową. Komisja, oprócz wskazania rekomendacji w zakresie finansowym, wskaże również liczbę punktów przyznanych poszczególnym ofertom.

Wzór oferty realizacji zadania w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą oraz zasady dokonywania oceny formalnej ofert znajdują się w zarządzeniu Szefa Kancelarii Senatu, a szczegóły konkursu i zasad jego realizacji w ogłoszeniu <https://www.senat.gov.pl/polonia/konkurs-polonijny/>

Marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska **Fot. Łukasz Kamiński, Kancelaria Senatu**

Pytania dotyczące konkursu „Senat – Polonia 2024” można kierować pod adres polonia2024@senat.gov.pl lub telefonicznie, dzwonić na numer: 22 694 99 22.

Kancelaria Senatu,
Centrum Informacyjne Senatu

Główne kierunki działań na rzecz Polonii i Polaków za granicą w roku 2024 to aktywizacja młodego pokolenia Polaków mieszkających za granicą; wzmacnianie pozycji środowisk polskich i polonijnych w krajach zamieszkania i rozwój struktur polonijnych; działania na rzecz Polaków na Wschodzie; edukacja polonijna; kultura i promocja Polski oraz zachowanie polskiego dziedzictwa kulturowego i historycznego za granicą.

Jednym z głównych kierunków działań na rzecz Polonii i Polaków za granicą w roku 2024 jest aktywizacja młodego pokolenia Polaków **Fot. M. P.**

„Witajcie w naszej bajce”: dzieci z „Kasztana” gościły u „Lelewela”

Do „Bajkowego laboratorium wiedzy” Gimnazjum Inżynieryjnego im. Joachima Lelewela w Wilnie w piątek, 12 kwietnia, zawitały uroczyste dzieciaki ze żłobka-przedszkola „Kasztan”.

Uczennice klasy IIa wraz z nauczycielką chemii, Jevgeniją Skilond, przygotowały pokaz eksperymentów chemicznych i zaprosiły wszystkich młodszych widzów do bajkowego świata małych naukowców.

Na początku potrzebowano śmiałka, który trochę podzieli się swoją krwią. Dzięki „ofiarowanej” krwi dzieciaki z przedszkola „Kasztan” mogły zajrzeć do Królestwa Alchemii i odkryć tajniki nauki. Jako miłośnicy bajek musiały odgadnąć też zagadki o określonych bohaterach: Kopciuszkowi, Shrekowi, Aladynie i dopiero wtedy czekały na nie różne sztuczki chemiczne. Za pomocą naturalnych wskaźników pomogły Kopciuszkowi rozróżnić, w jakich próbkach zła macocha zostawiła roztwór zasadowy, neutralny i kwasowy. Dzięki temu Kopciuszek mógł wyruszyć na bal.

Później pomogły też żonie Shreka – Fionie, która miała dosyć złych nawyków higienicznych męża. Dzieciaki przyszykowały Shrekowi dużo pasty do zębów, gdyż jego oddech powodował omdlenia ptaków i wiewiórek, żyjących w okolicy.

Aby wyswobodzić piękną księżniczkę Dżasminę z rąk złego czarownika Dżafara, dzieci okazały pomoc Aladynowi w sporządzeniu cudownej lampy i uwolniły z niej spełniającego życzenia Dżina, który zamienił Aladyna w księcia. Każde dziecko otrzymało lampę w prezencie.

Oprócz tego dzieci rysowały na mleku. Do otrzymanych rysunków każdy musiał wymyślić bajkę. A pod koniec imprezy na wszystkich czekał wulkan fajerwerków...

Impreza o charakterze naukowym i poznawczym wszystkim się spodobała. Pokaz wywołał ciepłe

Kolorowa bajeczka, barwne stroje i dekoracje, tańce, wierszyki i wesole piosenki – to wszystko wprawiło gości w dobry nastrój **Fot. archiwum szkolne**

emocje, gdyż dzieciaki stwierdziły, że nic podobnego jeszcze nie widziały.

Mamy nadzieję, że nasze „Bajkowe laboratorium wiedzy” zachęci wszystkich do przeprowadzania doświadczeń wraz z dziećmi i stanie się przykładem, jak w ciekawy sposób można zdobywać nowe wiadomości.

Następnie nasi goście udali się na bajkę „Graj nam, wiosno, graj!”, którą przedstawiły dzieci z grupy przygotowawczej 0A pod kierownictwem nauczycielki nauczania przedszkolnego Emilii Trzeciak oraz uczniowie klasy 1A na czele z kierowniczką teatryku „Kreatywnie” panią Anną Baranowską.

Kolorowa bajeczka, barwne stroje i dekoracje, tańce, wierszyki i wesole piosenki! To wszystko wprawiło gości w dobry nastrój

oraz przyniosło naszym widzom wiele pięknych wrażeń.

Po przedstawieniu nasi mali artyści zaprosili wszystkie dzieci do wspólnej zabawy, co sprawiło im wiele radości. Panie z klas początkowych prowadziły wesole zabawy i korowody. Następnie w stołówce na gości czekał poczęstunek oraz upominki. Dzieciaki były uśmiechnięte i szczęśliwe! Cieszymy się! Jesteśmy otwarci i przygotowani na kolejne wspaniałe spotkania!

***

Pragniemy przypomnieć, że nadal trwają zapisy do grupy przygotowawczej oraz klasy pierwszej naszego gimnazjum na stronie www.svietimas.lt

Zapraszamy do nas! Do miłego zobaczenia! ■

Gimnazjum Inżynieryjne
im. Joachima Lelewela w Wilnie

Świątecznie, przyjaźnie i stylowo: spotkanie seniorów w Ejszyszkach

Krótko po świętach, bo już 3 kwietnia br., seniorzy rejonu sołecznickiego, słuchaczki i słuchacze Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku spotkali się w nastroju wielkanocnym na uroczystości integracyjnej w Ejszyszkach. Swą obecnością na spotkaniu zaszczycił mer rejonu sołecznickiego pan Zdzisław Palewicz. Seniorzy z Ejszyszek entuzjastycznie powitali przybyłych z sołecznickiej i jaszunskiej filii PUTW, co przełożyło się na dobry nastrój i radosne uniesienia, szczególnie wśród osób, które od dawna się znają, ale nie mieszkają blisko siebie. Powitalną mowę wygłosili: mer rejonu Zdzisław Palewicz, Halina Szymielewicz, panie prezeski Jadwiga Sinkiewicz i Teresa Żuk.

Spotkanie rozpoczęło się od krótkiej modlitwy, zaproszenia do stołu i składania życzeń. Z okazji jubileuszu 65-lecia serdeczne życzenia zostały złożone Stanisławowi Goilikowi, wieloletniemu i aktywnemu członkowi zespołu „Ejszyszcianie”, obecnie również akordeoniście zespołu „Zorza” z Sołecznik.

Pan Zenon Sobolewski, który ma w swoim dorobku artystycznym siedem tomików poezji, zaprezentował namiastkę swojej twórczości, czytając piękne wiersze. Uroczystości towarzyszyły pieśni w nastroju świątecznym, jak też piosenki rozwesalające w klimacie lokalnego folkloru w wykonaniu zespołów z Sołecznik, Jaszun i Ejszyszek.

Program ułożyła i przygotowała Halina Szymielewicz, która także jako konferansjerka zapowiadała wszystkie kolejne występy. Poprowadziła także zabawę „Zgaduj-zgadula”, w której każdy ze słuchaczy mógł „zabłysnąć” poprawną odpowiedzią na jej zagadkowe pytania.

Dwie dowcipne scenki kabaretowe w wykonaniu Neli Budrewicz, Jadwigi Juszyńskiej i Andrzeja Kozłowskiego z ejszyskiej filii PUTW wprowadziły słuchaczy w dobry humor. Widownia niejednokrotnie wybuchła salwami śmiechu.

Głównym punktem programu części artystyczno-rozrywkowej był pokaz mody pod hasłem „Stylowy Senior”. Uczestniczący w tej prezentacji pokazali różne style mody: kreacje retro, eleganckie stroje z różnymi dodatkami, ubiory na każdą okazję, jak również na sezon turystyczno-wypoczynkowy. Pokaz dostarczył wiele emocji i wzruszeń, odbywał się na czerwonym dywanie w rytmie muzyki, która dodawała werwy, uśmiechu i tanecznego kroku prezentującej się modelce. Każdy występ był nagradzany gromkimi brawami. Widzowie byli pod wielkim wrażeniem, przekonując się, że styl, klasa i atrakcyjność nie mają limitu wieku, a stylowo ubrana seniorka może zauroczyć niejednego wielbiciela-amatora gustownego stroju. Na zakończenie pokazu prezes PUTW rejonu sołecznickiego pani Jadwiga Sinkiewicz zachęciła

wszystkich do wiosenno-lletniego wypoczynku i zaplanowania udanych wakacji. Następnie odbyło się uroczyste wręczenie medali dla stylowych seniorów.

Wzruszającą i pokrzepiającą mowę wygłosił mer rejonu sołecznickiego pan Zdzisław Palewicz, wyrażając swoje zadowolenie i uznanie dla całego grona słuchaczy PUTW. Podkreślił potrzebę integracji, kultywowania polskości i tradycji. Nawiązał do przemijania życia ludzkiego oraz niepowtarzalności, różnorodności i wyjątkowości chwili. Przywołał poezję W. Szymborskiej, kunsztownie recytując wiersz pt. „Nic dwa razy się nie zdarza i nie zdarzy”.

Długo jeszcze trwały rodaków rozmowy... Przyjazna atmosfera potęgowała dobry nastrój. Wszyscy uczestniczyli w tańcach przy skocznej muzyce. Zabawa rozkręciła się na dobre.

...I ja tam byłem, jadłem, piłem, grałem, śpiewałem, tańczyłem i radosnym optymizmem się napełniłem.

W imieniu wszystkich słuchaczy PUTW składam serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy aktywnie przyczynili się do zainicjowania i realizacji programu pt. „Stylowy Senior”, a uczestnikom dziękuję za walne przybycie.

Do następnych spotkań! ■

Andrzej Kozłowski,
słuchacz PUTW filii w Ejszyszkach

Fot. archiwum PUTW

Koncert „Diamenty polskiej chóralistyki”

Komorowskie Towarzystwo Śpiewacze zaprasza na trzy koncerty zatytułowane „Diamenty polskiej chóralistyki” w Wilnie.

Koncerty odbędą się: w czwartek, 2 maja o godzinie 19.00 w kościele św. Józefa w dzielnicy Zameczek (ul. Tolminkiemio 4); w piątek, 3 maja o godzinie 19.00 w kościele św. Ducha przy ul. Dominikonę; w sobotę, 4 maja o godzinie 20.00 w kościele Franciszkanów przy ul. Pranciškonę.

Komorowskie Towarzystwo Śpiewacze, 30-osobowy zespół wokalny z solistami i akompaniátorem został założony w roku 2016 w mieście-ogrodzie Komorów w gminie Michałowice blisko Warszawy. Zespół ma w repertuarze już osiem pełnych koncertowych programów artystycznych. Twórcą zespołu jest Witold Błaszczuk — doktor sztuki muzycznej z nadania Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina, dyrygent, organista, wykładowca akademicki odznaczony medalami: Ecclesiae Populoę Servitium Praestanti i Zasłużonemu dla Kultury Polskiej.

W programie koncertów wykonywanych w Wilnie są dzieła chó-

30-osobowy zespół wokalny z solistami i akompaniátorem został założony w roku 2016 **Fot. Komorowskie Towarzystwo Śpiewacze, FB**

ralne sześciu polskich kompozytorów z pięciu wieków:

1. Grzegorz Gerwazy Gorczycki (1665–1734) — motet „Laetare Jerusalem” i psalm „134 Ecce nunc benedicite”;
2. Wacław z Szamotuł (1520–1560) — psalm „116 Chwalcie Pana” i „Modlitwa gdy dziatki spać idą”;
3. Marian Sawa (1937–2005) — „Laudate Dominum” i „Lauda anima mea”;

4. Mikołaj Gomółka (1540–1580) — 3 psalmy: „29 Nieście chwałę”, „40 Czekalem z cierpliwością” i „47 Kleszczmy rękoma”;
5. Andrzej Hakenberger (1574–1627) — psalm „80 Exultate Deo”;
6. Stanisław Moniuszko (1819–1872) — Offertorium D-dur, 4-ta Litania Ostrobramska (część 3) i Chór sprawiedliwych. ■

Inf. DKP w Wilnie

Finał Pucharu Przyjaźni 2024

26 kwietnia 2024 r. o godz. 14.00 w Wileńskiej Szkole Początkowej na Antokolu odbędzie się finał Turnieju Szachowego Puchar Przyjaźni 2024, w którym będą rywalizować uczniowie starszych klas polskich placówek edukacyjnych Wilna.

Jest to impreza, która przyczyni się do wzmocnienia przyjaźni wśród szkół, nauki gry w szachy oraz popularyzacji szachów, które są najbardziej inteligentną grą, jaką wynalazła ludzkość. Niechaj na świecie będą odbywać się bitwy tylko na polu szachowym!

Organizatorzy: Wileńska Szkoła Początkowa na Antokolu, kierownik kółka Logiczne Myślenia Aneta Gracjana Łapcun, Samorząd uczniowski Gimnazjum im. Św. Jana Pawła II w Wilnie. ■

**Wileńska Szkoła
Początkowa na Antokolu**

Niechaj na świecie będą odbywać się bitwy tylko na polu szachowym!
Fot. Freepik.com

Krzyżówka

Fornir na- szafie Deseń szkocki Tam dorobisz klucze		Suro- wiec dla huty	Orszak za królem	Umiar, wyczu- cie	Cena towaru Stosowana u chorych na nerki	11	Biblijny brat Jakuba	Autor „Doktora Fausta”								
6					Nosi wodę, póki ma ucho		Sprawca lub twórca	Grupa pod wodzą guru								
Czytał go herold					Krok w karierze	14										
					Gwiżdża- cy gryzoń		Czarno- biały ptak	Michałek, kwiat jesienny								
Sernik do kawy		Część roku, sezon	Antonim rannego ptaszka		Blizna po zabiegu	7										
9	Ostra niewy- dolność krążenia Drobna rola		Dodawa- na łekiłwym		Główna tętnica Do spinania kartek		12									
					Dzieje rodu		Zostaje po ścięciu drzewa	„Psie” wyspy na Atlantyku								
Męstwo, odwaga			10		Święce- nie biskupie											
Nastrój pełen powagi		Bankiet, biesiada					Główne miasto Jordanii	Dodatek do korony								
					Greta z iluzjonu A dla fizyka											
Kraj z Pragą		Wytyczo- ny dla turystów		Tworzył zbroje	Jeszcze nie sędzia	8										
2					Marysia z Anglii Akcja w judo			5								
Krótkie wytchnienie Deser łodowy		Dobry izolator		Kocia nóżka Warzel- nia piwa			Barc w jego dziupli	Pablo, poeta chilijski, noblista								
					Jack, znany z „Zewu krwi”	15										
U złego miód jest gorzki							16									
					Donald - Walta Disneya		Bywa na okazi- ciela	Dety instru- ment								
								3								
Ostonka larwy motyla		Rzadkie imię żeńskie	1				Garbate bydło domowe									
Podpora dużego mostu		Celny do kosza			Długa sieć rybacka		13									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 16-17 KWIETNIA

Poziomo: TROJAN - TUWIM - ANALITYK - KIBIC - GAWOT - BIAŁKO - ŚLEPIEC - RADOŚĆ - LASKA - ZANIK - PIPPI - PANIER - ISLAM - WIECZKO - KRECHA - SO-NAR - CONNERY - TWARZ - KOREK - UBRANKO - POŁA - OSLO - TŁOK - REKRUT - GROM - MOTOR - ATRAPA - WIEW - OSAD - WYPAS - ARMATA

Pionowo: RAKIJA - ZAWRÓT - BOROWY - SONIA - DBANIE - WERSET - JABŁKO - NIECKA - ALKOWA - HALIK - ŚMIECH - NORRIS - NICOŚĆ - KRZACZEK - OTTAWA - TYGIEL - PIOSNKA - JUKA - PARIS - ONO - POGROM - WPIS - PLENER - OKRASA - NIRO - EKIPA - AREAŁ - OPAT - TACA - IMBRYK - ARMADA

Hasło: Powieść kryminalna

Uśmiechnij się!

— Słyszałaś, że Grażyna wy-
szła za Janka?
— Za Janka? Myślałam, że to tylko
przelotny flirt.
— Janek też tak myślał...
***

Dwie koleżanki spotkały się po latach:
— Ledwo cię poznałam.
— Ja ciebie poznałam tylko
po sukience.
***

— I co ci lekarz powiedział?
— Mam zmienić pracę.
— To zmien.
— Ja bezrobotny jestem.
***

Redaktor gazety pyta się profesora,
docenta i studenta: ile czasu trzeba,
żeby opanować język chiński?
— Pięć lat — odpowiada profesor.
— Myślę, że trzy lata przy intensyw-
nym uczeniu się — mówi docent.
— A na kiedy potrzeba? — pyta student.
***

W gabinecie dentystycznym:
— Jakie ma pan dolegliwości?
— Wybiłem sobie dwa przednie zęby.
— Ma pan szczęście, że to się panu nie
śniło, bo to bardzo zły znak.
***

Profesor filologii polskiej na
wykładzie:
— Jak państwo wiecie, w językach
słowiańskich jest nie tylko pojedyn-
cze zaprzeczenie. Jest też podwójne
zaprzeczenie. A nawet podwójne za-
przeczenie jako potwierdzenie. Nie ma
natomiast podwójnego potwierdzenia
jako zaprzeczenia. Na to student z
ostatniej ławki:
— Doobra, doobra...
***

Dziennikarz pyta gościa przy ścia-
nie płaczu:
— O co się pan modli?
— O to, aby skończyły się głód i wojny
na świecie.
— I?
— Jakbym gadał do ściany.
***

Akcja w call center:
— Na kogo numer jest zarejestrowany?
— Na żonę.
— Poproszę godność żony.
— Żona nie ma godności.

Projekt: **Witaj, świecie muzyki!**
PAŁAC BALIŃSKICH W JASZUNACH

godz. 11.00 KONCERTY EDUKACYJNE (wstęp wolny)

7 maja - „Muzyka dla wszystkich”
 REMIGIJUS RANČYS (muzyk, kompozytor, pedagog)

14 maja - „Rozcinacz, lub jak to wykonane?”
 KWARTET ČIURLIONISA

Jonas Tankevičius (I skrzypce), Darius Dikšaitis (II skrzypce),
 Gediminas Dačinskas (altówka), Elena Daunytė (wolonczela)

21 maja - „Świat muzyki oboju”
 ZESPÓŁ MUSICA HUMANA

Dyrygent i kierownik artystyczny Robertas Beinaris.

28 maja - „Gdy brzmią bębny”
 VYTAUTAS ŠVAŽAS (perkusja) i GEDIMINAS MAČIULSKIS (perkusja)

W dniach koncertów odbędą się również zajęcia edukacyjne:

godz. 10.00 i 12.00 - historia Pałacu Balińskich (wstęp wolny)

godz. 10.00 - warsztaty pieczenia tłużeńców (pierników) jaszunskich (Cena 5€)

Ilość miejsc ograniczona.
 Wymagana jest wstępna rejestracja
 pod nr. tel.: 370 38 51980

Organizator:

Partner:

Projekt finansowany przez:

LIETUVOS
 KULTŪROS
 TARYBA

Impreza będzie
 filmowana i
 fotografowana
 2024 r.

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. +370 611 33 626

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. +370 683 73159

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. +370 602 05 044

Skupujemy samochody. Na Litwie. Drogo. Rozliczamy się na miejscu. 24/7, Tel. +370 671 21 231

Skupujemy, zbieramy złom w Wilnie i rejonie wileńskim. Demontujemy, nieodpłatnie wywozimy. Tel. +370 612 16953

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi. Iwona Tel. +370 645 44447

USŁUGI

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. +370 606 97 218

Wywóz śmieci. Transport ładunków. Profesjonalny zespół wykona prace wyburzeniowe. Tel. +370 678 003 83; +370 679 46 521

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji. Tel. +370 677 34 202

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łago-

dzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże – od 14 euro. Tel. +370 675 73 750

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace. www.gravas.lt, Vilnius, tel. +370 670 06 868

SPRZEDAŻ

Sprzedam działki: 2 ha w rejonie solecznickim i 1,3 ha w rejonie trockim (wieś Dembina). Cena do uzgodnienia. Tel. +370 655 53 839

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. +370 600 18 083 (Leon)

PRACA

Kobieta poszukuje pracy. Proponować różne warianty. Tel. +370 673 70723

KUPIJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

UAB „Krekenavos agrofirma”
SKUPIJEMY BYDŁO
KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEZNEJ BĄDŹ ŻYWEJ.
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE
TEL. (8 620) 61179

KAWIARNIA SULTINIAI
• Smaczne pierożki z nadzieniem
• Aromatyczna kawa, herbata
• Szybka obsługa
• Gorące dania
Znajdą nas Państwo
w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

TOWARY ELEKTRONICZNE:

•Anteny •Odbiorniki
•Sygnalizacji •Pulpity
•Narzędzia •Przewody
•Głośniki dźwiękowe
•Akumulatory

www.taisykla.com
tel. 8 52 33 46 70

NAPRAWIAMY

•telewizory (LCD, plazmowe)
•komputery-monitory
•kamery wideo
•cyfrowe aparaty fotograficzne
•wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
•telefony komórkowe, radiotelefony
•mikrofalówki, odkurzacze.
Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

UAB „KLION”**zatrudni****Ślusarza (mechanika)
do remontu samochodów**

Wynagrodzenie od 800 do 2000 euro

Miejsce pracy: Vilnius, Birbynių g. 4A

Inf. pod nr tel.: 8 685 04080,
e-mail.: info@klion.lt**SUFITY NAPINANE – WYSOKIEJ JAKOŚCI.
MONTAŻ SUFITÓW NAPINANYCH WRAZ Z OŚWIETLENIEM.**

- Szybki montaż w jeden dzień. Bez brudu i kurzu
- Bezplatny pomiar
- Atrakcyjne ceny. Od 9.99€ za m². (Dokładną cenę podajemy tylko na pomiarze, który robimy za darmo.
- Sufity bezpieczne i przyjazne dla środowiska

Tel. +37061321888
www.cdilubos.lt**UAB Adeza oferuje pomoc
w prowadzeniu księgowości.**

Sporządzamy i składamy miesięczne/roczne deklaracje podatkowe/sprawozdania finansowe. Konsultujemy w sprawach: zarządzania finansami, automatyzacji procesów księgowych, tworzenia biznes planów, analizowania bieżącej sytuacji finansowej.

Tel. +37065550699, info@adeza.lt

**SKELBIMAS APIE NUMATOMĄ
ŽEMĖS SKLYPO RIBŲ ŽENKLINIMĄ**

Informuojame žemės sklypo kad. Nr. 4162/0200:0494, esančio Vilniaus raj. sav., Nemėžio sen., Didžiasalio k., Didžiasalio g. 17, savininkus ar naudotojus, kad matininkas Kšištof Taraškevič (kvalifikacijos pažymėjimo Nr.2M-M-716) 2024-04-30 11:00-12:00 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr./projektinis Nr. 4162/0200:(proj. Nr. 1), esančio Vilniaus raj. sav., Nemėžio sen., Didžiasalio k. Didžiasalio g. 19 A, ribų ženklinimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB „Krianta“ adresu Kalvarijų g. 129-301, el. paštu remigijus@krianta.lt arba telefonu 8 69923612, 85 2779655

Zam. 2777

TVP WILNO	
7.00	S. anim. „Żubr Pompik”
7.05	Ugotuj nam bajkę
7.25	S. anim. „Stacyjkowo”
7.35	Kuchenne recepty
8.00	Info Wilno
8.15	Studio Wilno
8.35	Rozmowy (nie) wygodne
9.35	S. „Sześci siostr”
10.30	Na tropie przypraw
10.55	Gra słów
11.20	Ugotuj nam bajkę
11.35	S. anim. „Żubr Pompik”
11.45	Ukryte skarby
12.10	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35	S. „Leśniczówka”
13.00	Info Wilno
13.05	Całkiem niezła historia
13.15	Prywatne życie zwierząt
13.40	Szansa na sukces
14.40	S. „Pasjonaci”
15.05	Słownik polsko@polski
15.35	Dobre historie
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Klan”
16.45	S. „Barwy szczęścia”
17.10	Ugotuj nam bajkę
17.45	S. „Doręczyciel”
18.30	Niezłomni polskich Kresów
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	„19.30”
20.55	„Pytanie dnia”
21.00	„Varius Manx & Kasia Stankiewicz na dobry wieczór” widowisko
21.50	Kulisy dobrego humoru
23.00	S. „Archiwista”
23.45	Info Wilno
00.00	Studio Wilno
00.20	Niezłomni polskich Kresów
00.45	„19.30”
01.10	„Pytanie dnia”

LRT TV	
6.02	Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości
9.00	S. „Morderstwa na północy”
9.50	S. „Komisarz Rex”
10.40	S. „Twarzą w twarz”
11.30	S. „Policja berlińska”
12.20	S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
12.30	Kto i dlaczego?
13.00	Bitwa na czerpaki
14.00, 15.00, 16.00,	Wiadomości
14.20, 15.15	Dzień dobry Litwo
16.15	S. „Raj dla kobiet”
17.00	S. „Obietnica”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Specjalny program kampanii referendalnej
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Urodzeni w tym samym dniu
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Rój”
23.45	S. „Komisarz Rex”
00.30	Życie na wsi jest dobre
6.00	Filmy anim.
6.30	S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Krwawe kwiaty”
12.00	Wiadomości
13.20	Panna chłopka
14.30	S. „Mam na imię Farah”
15.30	S. „Aromat miłości”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Całuję. Ruta
21.00	S. „Potrzebuję miłości”
21.30	Wiadomości

LRT PLUS	
22.30	„Droga Glorii” dramat
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Dokąd teraz?
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Dynastie
8.30	Menora
9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Nasza rosyjska ulica
12.00	Życie na wsi jest dobre
12.30	To jest mój ogród
13.00	Zacznij od siebie
13.30	Zielona półka
14.00	Dzień Kultury
14.25	„Netanjahu, Ameryka i droga do wojny w Gazie” film dok.
15.30	S. „Z pamiętnika położnej”
16.30	Dzień dobry, Litwo
18.30	Prognoza
19.00	Żyjmy jak można czyściej
19.30	„Żywiol” film dok.
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Ostatni wiking” komedia
23.15	Spacer
23.45	Euromaxx
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)
00.40	(Nie)stracone pokolenie
6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Płonący ogień”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Trójkąt miłosny”
11.00	S. „Zapomnij i przypomnij”
12.00	S. „Rodzina”
14.00	S. „Cabo”
15.00	S. anim. „Simpsonowie”
16.00	TV3 wiadomości
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	„Gliny”
20.30	S. „Jeden śmiech”

21.00	S. „TOP 3”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Olimp w ogniu” dramat
00.55	S. „El Chapo”
6.00	Zasady mojej kuchni
7.20	S. „Puchacz”
8.25	S. „Oddział nr 44”
9.30	S. „Hudson i Rex”
10.30	S. „Wezwanie”
11.30	S. „Rekrut”
12.30	S. dok. „Mania chomikowania”
13.30	Zasady mojej kuchni
14.50	S. „Wojny glin. Charków”
15.55	S. „Hudson i Rex”
17.00	S. „Rekrut”
18.00	„Ale numer!”
18.30	Mistrzostwa LKL. „Rytas”-„Šiauliai”
21.00	„Raid” thriller
23.05	„Złodziejski kodeks” thriller
5.30	Nowy dzień
6.30	S. dok. „Straszne zjawiska przyrody”
7.30	W świecie koszykówki
8.00	Redakcja. R. Barysas
9.00	S. „Ocalić Wierę”
10.00	S. „Ślad”
11.00	S. „Raj”
12.00	O przyjemnościach łaźni
12.30	Formuła zdrowia
13.00	Nowy dzień
14.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00	Realna mistyka
16.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00	Redakcja. R. Barysas
18.00	Reporter
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Anatomia mieszkania
19.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00	Reporter

20.40	Sport. Pogoda
20.20	S. „Ocalić Wierę”
21.25	S. „Raj”
22.30	Reporter
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
23.30	Redakcja. R. Barysas
00.30	S. „Historia jednego przestępstwa”
5.45	S. „Bosch”
6.30	„Pozostawieni z milionem dolarów”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„Zwiadowca przeszłości”
9.30	S. „Goldbergowie”
10.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00	S. „Szaleni sąsiedzi”
12.00	„Talenty Ameryki”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Bosch”
18.00	S. „Simpsonowie”
19.00	S. „Szaleni sąsiedzi”
20.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00	„Red” komedia
23.20	S. „Ratownicy”
00.20	S. „Bibliotekarze”
6.00	S. „W rękach losu”
7.00	S. „Czarownica”
8.00	S. „Ślepa”
9.00	S. „Zakazany owoc”
10.00	S. „Major Crimes”
11.00	S. „Detektyw z wybrzeża”
12.00	S. „Zabójcze umysły”
13.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Partnerki”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	S. „Bądź ze mną”
17.00	S. „Gry losu”
18.00	S. „Ślepa”
19.00	S. „Doktor House”
20.00	S. „Prawo i porządek”

21.00 S. „Uwięziony”
23.15 S. „Pacif
Criminal”
01.30 S. „Spirala”

TVP 1

6.15 S. „Dziedzictwo”
7.05 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy
Świętej z Jasnej
Góry
8.30 „Dobre historie”
9.00 S. „Wydział
kryminalny
Kitzbühel”
9.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz
Alex”
11.45 S. „Ojciec
Mateusz”
12.35 S. „Korona
królów.
Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „To się opłaca”
13.55 „Opowieść o
dzieciach”
film dok.
15.00 S. „Złoty
chłopak”
15.55 „Jaka to
melodia?”
16.35 „Gra słów.
Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to
melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 S. „Leśniczówka”
20.00 „Jeden
z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.15 „Reporterzy”
21.35 S. „Ojciec
Mateusz”
22.30 „Sprawa dla
reportera”
23.30 „Dwie flagi”
film dok.

**TVP
KULTURA**

9.00 „Muzyczne
poranki”
9.15 „Wydarzenie
aktualne”
9.40 „Ukraińska
czytanka”
10.05 S. „Komediantka”
11.15 „Żywo
Mateusza”

dramat
12.50 „Rzecz Polska”
13.15 „Którędy
po sztuce”
13.35 „Charlotte
Perriand - sztuka
życia” film dok.
14.40 „Cudze
szczęście”
film obycz.
16.25 „Pod dachami
Paryża” film fab.
18.10 S. „Komediantka”
19.20 „Tamte lata,
tamte dni”
20.00 „Legends opery”
21.00 „Hala odlotów”
22.05 „Cartouche -
zbójca” film fab.
00.15 S. „Oficerowie”

**TVP
POLONIA**

7.00 „Gra słów.
Krzyżówka”
7.30 „Słownik
polsko@polski”
8.00 „Jak to działa -
Ekologia”
8.30 „Pytanie
na śniadanie”
12.10 „Nad Niemnem”
12.30 S. „Barwy
szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 „Drugie
pokolenie”
13.50 S. „O mnie się
nie martw”
15.35 „Warszawa:
miasto
podzielone”
16.50 S. anim. „Miś
Uszatek”
17.00 „Korona królów.
Jagiellonowie.
Taka historia”
17.30 S. „Barwy
szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów.
Krzyżówka”
18.50 S. „Leśniczówka”
19.20 „Polskie Parki
Narodowe”
19.50 „W obiektywie
Polonii - Wschód”
19.10 „Wilnoteka”
20.30 „19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ekstradycja I”
23.15 „Polonia 24”
23.50 „Ja to mam
szczęście!”
00.10 „Teleexpress

Extra”
00.30 „Panorama”
**TVP
HISTORIA**
7.00 „Był taki dzień”
7.02 „Przestrzeń
pamięci”
7.25 S. „Wojenne
dziewczyny”
8.10 „Polacy na
ratunek Żydom”
8.20 „Działo się
w Krakowie”
8.25 „Okrasa łamie
przepisy”
8.50 „Kamperem
po Południu”
9.05 „Encyklopedia II
wojny światowej”
9.25 „Ekspertyza”
9.50 „Było, nie minęło”
10.15 S. „Janka”
10.45 S. dok. „Dzika
Polska”
11.10 „Warmia i
Mazury” film dok.
11.25 „Myśliciele -
sylwetki polskie”
11.30 S. „Korona
królów.
Jagiellonowie”
11.55 „Było, nie minęło”
12.15 „Działo się w
Krakowie”
12.20 „Przestrzeń
pamięci”
12.40 „Był taki dzień”
12.45 „Klasztorne
smaki według
Remigiusza
Rączki”
13.10 „Myśliciele”
13.15 S. „W labiryncie”
13.45 „Z wieszaka
historii”
14.10 „Zobaczyłem
zjednoczony
naród” film dok.
15.00 „Aud. log.”
Film dok.
15.50 „Najmniejsze
kraje Europy”
16.45 „Giganci historii”
17.30 S. „Kuchnia
Polskich Żydów”
17.55 „Był taki dzień”
18.10 S. „Noce i dnie”
19.00 S. „Wojenne
dziewczyny”
19.45 „Polacy na
ratunek Żydom”
20.00 „Wojownicy
czasu”
20.30 „Archiwum

zimnej wojny”
21.00 S. „Polskie drogi”
22.15 „Śniadanie w
Wannsee”
film dok.
23.10 „Aud. Log”
film dok.
00.00 S. „Archiwista”
TRWA
6.00 Koncert Papieski
7.00 Audycja
Generalna
papieża
Franciszka w
Watykanie (powt.)
7.50 Muzyczne chwile
8.00 „Po stronie
prawdy”
8.55 „Poczet Wielkich
Polaków”
9.00 Informacje dnia
9.15 „Polski punkt
widzenia”
9.35 „Słowo życia”
9.40 „Poznajemy
Polskę”
9.55 Święty na każdy
dzień
10.00 „Na zdrowie”
10.20 S. anim.
„Opowieści z
Księgi Cnót”
10.45 „Historie
obozowe” (2)
film dok.
11.00 Informacje dnia
11.15 „Rozmowy
niedokończone”
12.25 „Myśląc
Ojczyzna”
12.35 „Przyroda i
ludzie”
13.00 Modlitwa Regina
Coeli
13.03 Informacje dnia
13.20 Wykłady z
kongresu
„Katolicy
a cielesność”
13.45 „Ojcu Świętemu
się nie odmawia...”
film dok.
14.20 „Niedziela”
14.30 Msza święta z
Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.35 „Wytrwali
w wierze”
16.35 „Sekrety
mnichów”
16.50 „Ma się
rozumieć”
17.00 Informacje dnia

17.10 „Z wędką nad
wodę w Polskę i
świat”
17.35 „Sól ziemi”
18.05 „Akademia
pro-ife”
18.15 Muzyczne chwile
18.30 „Odpowiedzialni
za Kościół”
18.55 „Poczet Wielkich
Polaków”
19.00 Modlitwa Regina
Coeli
19.05 Informacje dnia
19.15 „Rozmowy
niedokończone”
20.25 Święty na każdy
dzień
20.30 S. anim.
21.00 Informacje dnia
(wydanie główne)
21.20 Modlitwa
różańcowa
21.50 „Głos Polski”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 „Polski punkt
widzenia”
23.00 S. „Głos serca”
23.45 „Fatima - miejsce
wybrane przez
Maryję” reportaż
00.00 „To się nie
kończy...
Historia
dzieci z
obozu
na Przemysłowej”
film dok.

**Discovery
CHANNEL**

7.00 Fani czterech
kótek
9.00 Jak to jest
zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
11.00 Nagi instynkt
przetrwania
12.00 Ocalić dom
16.00 Łowcy opali
17.00 Skarby z szopy
17.30 Walka o bagaż
18.00 Fani czterech
kótek
19.00 Jak to jest
zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci:
renowacje
21.00 Łowcy staroci
22.00 Łowcy staroci:
renowacje
23.00 Łowcy staroci
00.00 Nagi instynkt
przetrwania

TVP WILNO		
7.00	S. anim. „Żubr Pompik”	
7.05	Supelkowe ABC	
7.35	Tajemnice sal operacyjnych	
8.00	Info Wilno	
8.15	Studio Wilno	
8.35	Polonia 24	
9.05	Jak żyje las...	
9.30	Jęczyzek u wagi	
9.35	S. „Sześć siostr”	
10.35	Okrasa łamie przepisy	
11.00	Gra słów	
11.20	Supelkowe ABC	
11.45	Lena na Kaukazie	
12.10	Fajna Polska	
13.00	Info Wilno	
13.05	Kuchenne recepty	
13.30	Zakochaj się w Polsce	
13.50	Kulisy dobrego humoru	
14.40	Va Bangué	
15.30	Historie wileńskie	
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego	
16.20	S. „Klan”	
16.45	S. „Barwy szczęścia”	
17.10	S. anim. „Żubr Pompik”	
17.15	Supelkowe ABC	
17.45	S. „Na dobre i na złe”	
18.35	Unia kulinarna	
19.00	Info Wilno	
19.15	Studio Wilno	
19.35	S. „Ranczo”	
20.20	Jęczyzek u wagi	
20.30	„19.30”	
20.55	„Pytanie dnia”	
21.00	„Mistrz” dramat	
23.05	S. „Ojciec Mateusz”	
23.45	Info Wilno	
00.05	Studio Wilno	
00.35	„19.30”	
01.05	„Pytanie dnia”	
01.10	S. „Na dobre i na złe”	
LRT TV		
6.02	Dzień dobry Litwo	
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	8.30	Wiadomości
9.00	S. „Morderstwo	

na północy”		
9.50	S. „Komisarz Rex”	
10.40	S. „Twarzą w twarz”	
11.30	S. „Policja berlińska”	
12.20	S. dok. „Tematy wideo w Japonii”	
12.30	Kto i dlaczego?	
13.00	Bitwa na czerpaki	
14.00, 15.00, 16.00,	17.00	Wiadomości
14.20, 15.15	Dzień dobry Litwo	
16.15	S. „Raj dla kobiet”	
17.00	S. „Obietnica”	
18.00	Kto i dlaczego?	
18.30	Ważna godzina	
19.30	Przepisy na dobre życie	
20.30	Panorama	
21.00	Temat dnia	
21.30	Złoty umysł	
22.45	„Herkules” film fab.	
00.20	„Cierpliwi pacjenci” drama	
LRT PLUS		
6.00	Filmy anim.	
6.30	S. anim. „Tom i Jerry Show”	
7.00	Pani chłopka	
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”	
10.00	S. „Krwawe kwiaty”	
12.00	Wiadomości	
13.20	Panna chłopka	
14.30	S. „Mam na imię Farah”	
15.30	S. „Aromat miłości”	
16.30	Dobry wieczór, Litwo	
18.30	Wiadomości	
19.30	KK2	
21.00	„Mizantrop” thriller	
23.25	„Punkt zapalny” thriller	
LRT PLUS		
6.00	Hymn Republiki Litewskiej	
6.05	Herbata	
7.00	Kto i dlaczego?	
7.30	Urodzeni tego samego dnia	
8.30	Babciu, naucz mnie	

9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Śniadanie u sąsiada
12.00	Dajmy czadu!
13.05	Dainų dainelė 2024
14.30	„Żywiol” film dok.
15.30	S. „Z pamiętnika położnej”
16.30	Dzień dobry, Litwo
18.30	7 dni Kowna
19.00	Dzień Kultury
19.30	W sercu Litwin
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Królewska gra” dramat
23.25	„Sam Smith w Royal Albert Hall” koncert
00.50	„Ostatni wiking” komedia
BTV	
6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Płonący ogień”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Trójkąt miłosny”
11.00	S. „Zapomnij i przypomnij”
12.00	S. „Rodzina”
14.00	S. „Cabo”
15.00	S. anim. „Simpsonowie”
16.00	TV3 wiadomości
16.30	TV Pomoc
17.55	Pomysł z IKEA na dom
18.30	TV3 wiadomości
19.30	„Shrek 2” film anim.
21.15	„Ex Machina” dramat
23.35	„Wyciąg śmierci 3” film fab.
BTV	
6.00	Zasady mojej kuchni
7.20	S. „Puchacz”
8.25	S. „Oddział nr 44”
9.30	S. „Hudson i Rex”
10.30	S. „Wezwanie”
11.30	S. „Rekrut”
12.30	S. dok. „Mania chomikowania”
13.30	Zasady mojej

kuchni	
14.50	S. „Wojny glin. Charków”
15.55	S. „Hudson i Rex”
17.00	S. „Rekrut”
18.00	S. „CSI. Miami”
19.00	„Wrestling”
21.00	„Taxi 3” komedia
22.45	„Raid” thriller
rytas.tv	
5.30	Nowy dzień
6.30	S. dok. „Straszne zjawiska przyrody”
7.30	Akademia wsi
8.00	Redakcja. R. Barysas
9.00	S. „Ocalić Wierę”
10.00	S. „Ślad”
11.00	S. „Raj”
12.00	Życie w biznesie
12.30	Litewskie szkoły
13.00	Nowy dzień
14.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00	Realna mistyka
16.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Pół godziny z Valatką
17.00	Godzina TV Wolność
18.00	Reporter
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Łatwe do zrobienia
19.00	„Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00	Reporter
20.20	S. „Ocalić Wierę”
21.25	S. „Raj”
22.30	Reporter
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Anatomia mieszkania
23.30	Godzina TV Wolność
00.30	S. „Historia jednego przestępstwa”
VIASAT	
5.45	S. „Bosch”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„Przewodnik budowlany”
9.30	S. „Goldbergowie”

10.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00	S. „Szaleni sąsiedzi”
12.00	„Talenty Ameryki”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Bosch”
18.00	S. „Simpsonowie”
19.00	S. „Szaleni sąsiedzi”
20.00	„Gliny”
21.00	Wiadomości
22.00	„Kac w Acapulco” komedia
23.55	„Zanurzeni” melodramat
1	
6.00	S. „W rękach losu”
7.00	S. „Czarownica”
8.00	S. „Ślepa”
9.00	S. „Zakazany owoc”
10.00	S. „Major Crimes”
11.00	S. „Detektyw z wybrzeża”
12.00	S. „Zabójcze umysły”
13.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Partnerki”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	S. „Bądź ze mną”
17.00	S. „Gry losu”
18.00	S. „Ślepa”
19.00	S. „Doktor House”
20.00	S. „Prawo i porządek”
21.00	S. „Ciche świadectwo”
23.15	S. „Dalgliesh”
01.10	S. „Uwięziony”
TVP 1	
6.20	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Złoty chłopak”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
8.30	„Agape Blisko Ciebie”
9.00	S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
9.50	S. „Ranczo”
10.45	S. „Komisarz Alex”

11.45 S. „Ojciec Mateusz”
 12.35 „Okrasa łamie przepisy”
 13.10 „Agrobiznes”
 13.35 „Rok w ogrodzie Extra”
 13.55 S. dok. „U wybrzeży Nowej Zelandii”
 15.00 S. „Złoty chłopak”
 15.55 „Jaka to melodia?”
 16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
 17.05 S. „Dziedzictwo”
 18.00 „Teleexpress”
 18.20 „Jaka to melodia?”
 18.55 S. „Klan”
 19.25 S. „Leśniczówka”
 20.00 „Jeden z dziesięciu”
 20.30 „19.30”
 20.55 „Pytanie dnia”
 21.15 „Reporterzy”
 21.35 „Jak rozpułtałem II wojnę światową” (2) komedia
 23.00 S. „Matylda”
 00.00 „Aż do śmierci” film akcji

9.00 „Muzyczne poranki”
 9.20 „Wędrowiec Polski”
 10.00 S. „Komediantka”
 11.10 „Pod dachami Paryża” film fab.
 12.55 „Słowobranie”
 13.55 „Legendy opery”
 14.55 „Zakazane piosenki” film wojenny
 16.50 15 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole - Nas troje
 17.25 „Piosenki Jonasza Kofty”
 18.25 „Muzeum Polskiej Piosenki”
 18.45 „Mieczysław Karłowicz - samotna wędrówka” film dok.
 19.45 „Reżyserzy”
 20.40 „PORTRETY”

21.00 „Czarny Cezar” film obycz.
 22.50 „Hala odlotów”
 23.55 S. „07 zgłoś się”

7.00 „Gra słów. Krzyżówka”
 7.30 „Zakochaj się w Polsce”
 8.00 „Makłowicz w podróży”
 8.30 „Pytanie na śniadanie”
 12.10 „Wilnoteka”
 12.30 S. „Lepsza połowa”
 13.00 „Gość Poranka”
 13.20 „To jest grane”
 13.50 S. „M jak miłość”
 15.35 „Polonia 24”
 16.15 S anim. „Między nami bocianami”
 16.40 „Ale talent”
 16.50 „Szansa na sukces. Opole 2024”
 17.45 „Ja to mam szczęście!”
 18.00 Teleexpress
 18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
 18.50 S. „Leśniczówka”
 19.20 „Zakochaj się w Polsce”
 19.50 „Przystanek Ameryka”
 20.10 „Niezwyczajne historie Biało-Czerwonych”
 20.30 „19.30”
 20.55 „Pytanie dnia”
 21.25 S. „Na dobre i na złe”
 22.20 S. „Na sygnale”
 23.10 Serial
 00.10 „Teleexpress Extra”
 00.30 „Panorama”

8.50 „Kamperem po Południu”
 9.05 „Spór o historię”
 9.35 „Archiwum zimnej wojny”
 10.00 „Droga dźwięku radiowego” film dok.
 10.15 S. „Janka”
 10.45 „Dzika Polska”
 11.05 „Marzyciele”
 11.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 11.55 „Było, nie minęło”
 12.00 „Encyklopedia II wojny światowej”
 12.20 „Było, nie minęło”
 12.45 „Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki”
 13.15 „W labiryncie”
 13.45 „Wojna w eterze”
 13.55 „Tora i miecz” film dok.
 14.50 „Śniadanie w Wannsee” film dok.
 15.50 S. dok. „Legendy Europy”
 16.45 „Giganci historii”
 17.25 „Był taki dzień”
 17.30 „Kuchnia Polskich Żydów”
 18.00 S. „Noce i dnie”
 19.00 S. „Wojenne dziewczyny”
 19.40 „Polacy na ratunek Żydom”
 20.00 „Śladami Eskulapa”
 20.30 „Polskie 100 lat”
 21.00 S. „Polskie drogi”
 22.15 „Dwie flagi” film dok.
 23.20 S. „Śmieciarz”
 00.45 S. „Zmiennicy”

6.00 „Człowiek bez twarzy” reportaż
 6.30 „Ze szkolnej ławki”
 7.35 Święty na każdy dzień
 7.40 S. dok. „Bądź

wielki przed Bogiem”
 8.45 „Mateczniki polskości”
 8.55 „Poczet Wielkich Polaków”
 9.00 Informacje dnia
 9.15 „Polski punkt widzenia”
 9.40 „Słowo życia”
 9.45 „Podhalański Ogień” reportaż
 10.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
 10.35 Święty na każdy dzień
 10.45 „Jestem mamą”
 11.00 Informacje dnia
 11.15 „Ze Swojczan do wolności” film dok.
 12.05 „Wypłyn na głębie” reportaż
 12.25 „Głos Polski”
 12.35 Muzyczne chwile
 12.45 „Życie według Świętego Jana Pawła II”
 13.00 Modlitwa Regina Coeli
 13.03 Informacje dnia
 13.20 „Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci” (3) film dok.
 13.50 „Ewangelia nasz biznesplan”
 14.30 Msza święta z Jasnej Góry
 15.20 Muzyczne chwile
 15.30 „Drzwi do lasu”
 15.55 „Słowo życia”
 16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
 16.20 „Mocni w wierze”
 16.50 „Ma się rozumieć”
 17.00 Informacje dnia
 17.10 „Siódmy Sakrament”
 17.40 „Prosto o gospodarce”
 18.00 „Misja Szczecin-Kipsing” film dok.
 18.30 „Geopolityka”
 18.55 „Poczet Wielkich Polaków”

19.00 Modlitwa Regina Coeli
 19.05 Informacje dnia
 19.15 „Westerplatte Młodych”
 20.00 „Warto zauważyć...”
 20.30 S. anim. „Brat Franciszek”
 21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
 21.20 Modlitwa różańcowa
 21.50 „Myśląc Ojczyzna”
 22.00 Apel Jasnogórski
 22.20 Informacje dnia
 22.40 „Polski punkt widzenia”
 23.00 „7 Kościołów Apokalipsy”
 23.30 „Niedziela”
 23.35 „Testament Miłości Jana Pawła II w Ełku” film dok.
 00.25 „Regał”

7.00 Fani czterech kótek
 9.00 Jak to jest zrobione?
 10.00 Łowcy klasyków
 11.00 Nagi instynkt przetrwania
 12.00 Ocalić dom
 13.00 Fani czterech kótek
 14.00 Fani czterech kótek: samochody marzeń
 15.00 Ocalić dom
 17.00 Skarby z szopy
 17.30 Walka o bagaż
 18.00 Fani czterech kótek
 19.00 Jak to działa?
 19.30 Jak to jest zrobione?
 20.00 Fani czterech kótek: renowacje
 21.00 Truckerzy
 22.00 Szwedzka kontrola celna
 23.00 Najszybsze pościgi Ameryki
 00.00 Nagi instynkt przetrwania

	
7.00	Świat od świtu do zmierzchu
7.35	Anna Dymna - spotkajmy się
8.00	Rok w ogrodzie
8.30	Z przytupem
8.50	S. „Polskie drogi”
10.05	„Przyjaciele – Narodziny gwiazdy” widowisko
10.15	Ugotuj nam bajkę
10.35	S. „Hotel pod żyrafą”
11.35	Imbir i Cytryna
12.00	S. „Plebania”
12.45	Anna Dymna - spotkajmy się
13.10	Przyrodnik na tropie
13.40	Giganci historii
14.25	Fajna Polska
15.10	Va Banque
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Ojciec Mateusz”
17.00	Niezwykłe miejsca
17.05	Niezłomni polskich Kresów
17.30	Nowe spojrzenie
17.55	Całkiem niezła historia
18.05	S. „Wiedźmin”
18.55	Zapomniani, odzyskani
19.00	Info Wilno
19.15	Ewangeliarz Litewski
19.25	Tygiel
19.35	S. dok. „Rzecz Polska”
20.00	Polacy to wiedzą!
20.30	„19.30”
21.00	The Voice Kids
22.20	Hity i historie gwiazd
22.35	The Voice Kids
23.05	S. „Ranczo”
23.50	Info Wilno
00.05	Kulisy dobrego humoru
00.55	Szlakiem miejsc niezwykłych
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej

6.02	STOP linia
7.00	Weranda
7.30	Przepisy na dobre życie
8.30	Nie mam tylu lat
9.00, 9.35, 10.35, 11.35	Dzień dobry Litwo
9.30, 10.30, 11.30	Wiadomości
12.00	S. dok. „Jak zostać orangutanem”
12.50	S. dok. „Prąd Humboldta”
13.45	S. „Astrid i Raphaelle”
15.30	Wiadomości
15.45	Koncert życzeń
17.30	Kuchnia Beaty
18.30	Wiadomości
19.00	Niezwykli ludzie
19.30	Styl
20.30	Panorama
21.00	Jestem muzyką
22.50	„Kocham kłopoty” komedia
00.50	„Herkules” film akcji
	
6.00	Filmy anim.
9.30	„Alvin i wiewiórki 3” film fab.
11.15	„Małolaty ninja na wojennej ścieżce” komedia
13.00	„Z ust do ust” komedia
15.05	„Jedź, módl się, kochaj” film fab.
17.55	„W świecie zwierząt”
18.30	Wiadomości
19.30	„Muzyczna maska”
22.05	„W nowym zwierciadle: Wakacje” komedia
00.10	„Old School: Niezaliczona” komedia
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Pole bitwy
6.30	Weranda
7.00	Dokąd dalej?
7.55	Złoty umysł
9.00	Zacznij od siebie
9.30	Zielona półka

10.00	Co dobrego, sąsiedzie?
10.30	Białoruska Pogoń
11.00	Jesteśmy Ukraińcami
11.30	Nasza rosyjska ulica
12.00	Śniadanie u sąsiada
12.30	W sercu Litwin
13.30	Gen ciekawości
14.00	Euromaxx
14.30	Restauratorzy
15.00	Spacery
15.30	Prognoza
16.00	Weranda
16.30	Żyjmy jak można czyściej
17.00	S. dok. „Design”
18.00	„Czerwonym na białym” film dok.
18.45	S. dok. „Kobiety nauki”
19.00	STOP linia
20.00	To jest kino
20.30	Panorama
21.00	„Goldfinger” thriller
22.50	„Coldplay” koncert
00.50	„Pacjenci” dramat
	
6.00	Seriale anim.
8.00	S. anim. „Simpsonowie”
9.00	„Na zdrowie”
9.30	„Cisi dobroczyńcy. Historie wytrwałości”
10.00	„Droga żywności”
10.30	„Wróżby Kotryny”
11.00	„Pięciogwiazdkowe mieszkanie”
11.30	„Wezwijmy lekarza!”
12.00	S. dok. „Dzika Kolumbia”
13.05	„Skrzaty” komedia
14.45	„Hot Shots! 2” komedia
16.35	„Kochany urwis 2” komedia
18.30	Wiadomości TV3
19.30	„galvOK”
22.00	„Na pokuszenie” dramat

23.55	„Rozegraj to na luzie” dramat
	
6.00	„Wyzwanie”
7.00	„Realna mistyka”
8.00	„Ale numer!”
9.00	„LEGO Masters”
10.00	S. dok. „Cudowne pory roku na Ziemi”
11.15	S. dok. „Kto jest panem w domu?”
11.45	S. dok. „Warsztat naprawczy”
12.30	„Hardcorowy lombard”
13.00	„Wojny magazynowe”
13.30	„Realna mistyka”
14.35	Walka ekstrasensów
17.00	Mistrzostwa LKL. „Wolves”- „Pieno žvaigždes”
19.30	Wrestling
21.30	„Człowiek w ogniu” thriller
00.30	Wrestling
	
6.00	S. dok. „Straszne zjawiska przyrody”
8.00	W cieniu mężczyzn
8.30	Szlaki partyzanckie
9.00	Redakcja. R. Barysas
10.00	O przyjemnościach łąni
10.30	Formuła zdrowia
11.00	Czyste miasta
11.30	Anatomia mieszkania
12.00	S. „Ślad”
14.00	S. „Ktoś ty?”
16.00	Wiadomości
16.30	Litewskie szkoły
17.00	Pierwszy raz. 60+
17.30	Życie w biznesie
18.00	Wiadomości
18.30	Bushido ring
19.00	Trzymajcie się
20.00	Wiadomości
20.30	Realna mistyka
22.30	Wiadomości
23.00	S. „Ślad”

	
5.45	„Gwiazdy lombardu”
6.10	„Pozostawieni z milionem dolarów”
7.10	„Mężczyźni z gór”
8.10	„Inny świat. Meksyk. Kuba”
9.30	„Przewodnik budowlany”
10.00	„Autopilot”
10.30	„Gazas dugnas”
11.00	„Kultura odpadów”
11.30	S. dok. „Zwierzęcy rodzice”
12.40	S. dok. „Stado słoni i ja”
13.50	„Przetrawianie”
15.00	„Twardziele”
16.00	„Wojny magazynowe”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
19.00	„Powrót do natury”
20.00	„Jeden. Próba umiejętności”
21.00	Wiadomości
21.50	Sport
22.00	„Ucieczka z Pretorii” thriller
00.10	„Red” komedia
	
6.10	„Prosta kuchnia Mary”
6.40	„Świat ogrodników”
8.00	S. „Detektyw z wybrzeża”
10.10	S. „Uczeń”
11.20	„Rolnik szuka żony”
12.45	„Młodszy o 10 lat”
13.45	„Jamie Oliver - razem”
14.45	„Zamieńmy się żonami”
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Harry Wild”
19.45	S. „Genialna Morgane”
21.00	S. „Imma Tataranni”
23.30	S. „Milczący świadek”

TVP 1	16.30 „Nie ma róży bez ognia” komedia	8.00 „Tora i miecz” film dok.	11.15 „Retrospekcja”	widzenia”
6.45 „Balans bieli”	18.15 Wydarzenie aktualne	8.55 „Fenomen polskości” film dok.	11.20 Muzyczne chwile	23.00 „Warto być ojcem”
7.20 S. „Panna z mokrą głową”	18.45 „Garsoniera” film obycz.	9.40 „Myśliciele - sylwetki polskie”	11.35 „Słowo życia”	23.00 „7 Kościołów Apokalipsy”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry	21.00 „Misery” thriller	9.45 „Historia religii”	11.40 „Polski punkt widzenia”	23.45 Muzyczne chwile
8.40 „Rok w ogrodzie”	22.55 Koncert muzyki Krzysztofa Komedy	10.00 S. „Janka”	12.00 „Kropelka radości”	00.00 „Odpowiedzialni za Kościół”
9.05 „Rok w ogrodzie Extra”	00.00 „Czarny Cezar” film obycz.	11.00 „Przystanek slow food”	13.00 Modlitwa Regina Coeli	00.30 „Polonia” reportaż
9.20 „Pełnosprawni”	TVP POLONIA	11.25 „Nie taka prosta historia”	13.03 Informacje dnia	
9.50 S. dok. „Wybudzeni”	7.00 „Gra słów. Krzyżówka”	11.50 S. „Alternatywy 4”	13.20 „Warto zauważyć...”	6.00 „Byk” film fab.
10.20 „Życie lasu. Grzyby” film dok.	7.30 „Balans bieli”	12.45 „Mazury nieodkryte”	13.50 „Siódmy Sakrament”	8.00 „Angielska robota” film fab.
11.10 S. „Komisarz Alex”	8.00 „Operacja zdrowie”	12.55 S. dok. „Życiodajne rzeki Półwyspu Iberyjskiego”	14.20 „Ocalić od zapomnienia”	9.55 „Snowpiercer: Arka przyszłości” film fab.
12.10 S. „Ojciec Mateusz”	8.30 „Pytanie na śniadanie”	13.50 „Historia kuchni polskiej”	14.30 Msza święta z Jasnej Góry	12.05 „Palm Springs” film fab.
13.05 „Prawdziwe męstwo” western	12.25 „Natalia Kaczmarek, droga do Paryża”	14.30 „W kotle historii”	14.30 Msza święta z Jasnej Góry	13.45 „Dzień Bastylli” film fab.
15.25 „Okrasa łąmie przepisy”	12.50 S. „Słoneczna włócznia”	15.00 „Wojownicy czasu”	15.20 Muzyczne chwile	14.20 „Miasto aniołów” film fab.
16.00 S. „Miłość i medycyna”	13.55 „Wędrowiec Polski”	15.30 „Historia w postaciach zapisana”	15.30 „Niedziela”	15.35 „Słowo życia”
16.55 „Sanatorium miłości”	14.25 S. „Na dobre i na złe”	17.10 S. dok. „Legendy Europy”	15.40 Święty na każdy dzień	15.45 „Jak wygrać małżeństwo”
18.00 „Teleexpress”	15.25 „Żółw błotny. Osobliwy relikwitu polskiej przyrody” film dok.	18.05 „Tora i miecz” film dok.	15.45 „Jak wygrać małżeństwo”	16.00 „Polskie dziedzictwo”
18.35 S. „Ojciec Mateusz”	16.25 „Okrasa łąmie przepisy”	19.00 „Giganci historii”	16.30 „Wierzę w Boga”	16.30 „Wierzę w Boga”
19.25 „Kulisy serialu Ojciec Mateusz”	17.00 „Kulturalni PL”	19.50 „Piosenką przez historię”	16.50 S. dok. „Krótka Historia	16.50 S. dok. „Krótka Historia
19.40 „Jaka to melodia?”	18.00 „Teleexpress”	20.00 S. „Alternatywy 4”	Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem”	Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem”
20.30 „19.30”	18.20 S. „M jak miłość”	20.55 „Działo się w Krakowie”	17.00 Informacje dnia	17.00 Informacje dnia
21.20 S. „Komisarz Alex”	19.10 „Szansa na sukces. Opole 2024”	21.00 Serial	17.10 „Historia PL”	17.10 „Historia PL”
22.20 „Teoria wszystkiego” dramat	20.05 „Kabaretowe Naj”	22.00 S. dok. „Droga do triumfu”	18.00 „Z Parlamentu Europejskiego”	18.00 „Z Parlamentu Europejskiego”
00.35 „Szpieg” thriller	20.30 „19.30”	22.50 „Historia w postaciach zapisana”	18.30 „Nowa ewangelizacja”	18.30 „Nowa ewangelizacja”
TVP KULTURA	21.20 S. „Zatoka szpiegów”	00.30 S. dok. „Nieznane twarze historii”	18.55 „Poczet Wielkich Polaków”	18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
9.00 „35 lat minęło. Program Jonasza Kofty”	22.15 „Sanatorium miłości”	TRWAM	19.00 Modlitwa Regina Coeli	19.00 Modlitwa Regina Coeli
9.50 „Muzeum Polskiej Piosenki”	23.10 S. „Dom pod Dwoma Orłami”	6.30 „Filmowe życiorysy”	19.05 Informacje dnia	19.05 Informacje dnia
10.05 „Tamte lata, tamte dni”	00.00 „Teleexpress Weekend”	8.20 Święty na każdy dzień	19.15 „Rozmowy niedokończone”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
10.45 S. „Rodzina Leśniewskich”	00.25 „Polacy to wiedzą!”	8.25 „Sól ziemi”	20.25 Święty na każdy dzień	20.25 Święty na każdy dzień
12.10 „Litania - muzyka Krzysztofa Komedy” koncert	01.00 „Panorama”	8.55 „Poczet Wielkich Polaków”	20.30 „Manna z nieba”	20.30 „Manna z nieba”
13.05 „Słowobranie”	TVP HISTORIA	9.00 Informacje dnia	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
14.10 „Lauren Bacall, bogini wśród ludzi” film dok.	7.30 „Był taki dzień”	9.15 „Westerplatte Młodych”	21.20 Modlitwa różańcowa	21.20 Modlitwa różańcowa
15.20 „Chabrol, antykonformista” film dok.	7.32 „Archiwum zimnej wojny”	10.00 „Mój przyjaciel Luluś” film dok.	21.50 „Myśląc Ojczyzna”	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
		11.00 Informacje dnia	22.00 Apel Jasnogórski	22.00 Apel Jasnogórski
			22.20 Informacje dnia	22.20 Informacje dnia
			22.40 „Polski punkt	22.40 „Polski punkt
				23.00 Łowcy staroci
				00.00 Ocalić dom

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Całkiem niezła historia
7.30	„Aktor Pana Boga” film dok.
8.00	Wilno na Dzień dobry
9.00	Imbir i Cytryna
9.25	Detektyw Literka
9.40	The Voice Kids
11.45	Studio Raban
12.05	S. „Plebania”
12.55	Jak żyje las...
13.20	Przyrodnik na tropie
13.45	Ewangeliarz Litewski
14.00	Transmisja Mszy Świętej
15.10	Nowe spojrzenie
15.35	Reportaże kresowe
15.50	Polacy światu
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.45	S. „Rodzina Połanieckich”
17.40	Imbir i Cytryna
18.00	S. „O mnie się nie martw”
18.45	Wielki Test - Polska Muzyka Rozrywkowa
20.30	„19.30”
21.00	S. „Polskie drogi”
22.25	S. dok. „Rzecz Polska”
22.40	„IRA na dobry wieczór” widowisko
23.35	To jest grane
00.00	„19.30”
00.35	Tygiel
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Herbata
7.00	Niezwykli ludzie
7.30	Świąteczne myśli
8.00	Babciu, naucz mnie
8.30	Życie na wsi jest dobre
9.00	To jest mój ogród
9.30	Notatki przyrodnika
10.00	Encyklopedia Gustawa

10.30	Dzieci tysiąclecia Litwy.
11.30	Mój najlepszy przyjaciel
12.00	S. dok. „Planeta rekinów”
12.50	S. „Poiret”
14.30	Detektywi historii
15.30	Wiadomości
15.45	Dainu dainele 2024
17.15	Dajmy czadu.
18.30	Wiadomości
19.00	Okno na władzę
19.30	Tydzień
20.30	Panorama
21.00	S. „Sisi”
22.00	„Gorący pościg” komedia
23.25	„Goldfinger” thriller
	
6.00	Filmy anim.
9.30	„Paddington” film anim.
11.25	„Czy to ty, czy to ja?” komedia
13.30	„Jak zostać kotem” komedia
15.20	„Moja super eksdziewczyna” komedia
17.20	Teleloto TV gra
18.30	Wiadomości
19.30	„Głos Litwy. Pokolenia”
22.05	„Agenci” komedia
00.15	„Batman v Superman: Świt sprawiedliwości” film fab.
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Filmy anim.
9.00	Nie ma tylu lat.
9.30	Drogi
10.00	7 dni Kowna
10.30	Wiara i życie
11.00	Babciu, naucz mnie
11.30	Menora
12.00	Niedzielne przemyslenia
12.30	Niedziela Miłosierdzia Bożego. Msza św. z

13.45	„Bajki Hansa Christiana Andersena”
14.45	„Lato w Prowansji” komedia
16.30	Dzień Kultury
17.00	Herbata
18.00	Piłkarska „TOPsport A liga”. „Žalgiris”- „Džiugas”
20.30	Panorama
21.00	Spektakl Teatru Tańca Szejko „Indigo. Das Schliemann Projekt”
21.55	„Idę kupić mleko” film tańca
22.30	„Scorpions - 50 lat na scenie” film dok.
	
00.15	„Gorący pościg” komedia
	
6.00	Seriele anim.
8.00	S. anim. „Simpsonowie”
8.30	„Zagroda marzeń”
9.00	„La Maistas”
10.00	„Świat według kobiet”
11.00	„Sady marzeń”
12.00	S. dok. „Rodzina niedźwiedzi i ja”
13.10	S. dok. „Dzika dolina”
14.15	„Agent Cody Banks” komedia
16.15	„Moja dziewczyna wychodzi za mąż” melodramat
18.30	TV3 wiadomości
19.30	„Salsamani”
21.40	„Tożsamość Bourne`a” film fab.
00.00	„Ex Machina” dramat
	

6.00	„Wyzwanie”
7.00	„Realna mistyka”
8.00	„Kolory lasu”
8.30	„Róg тура”
9.00	„LEGO Masters”
10.00	S. dok. „Cudowne pory roku na Ziemi”
11.15	S. dok. „Kto jest panem w domu?”
11.45	S. dok. „Warsztat naprawczy”
12.30	„Hardcorowy lombard”
13.00	„Wojny magazynowe”
13.30	„Realna mistyka”
14.35	„Walka ekstraserosów
17.00	Mistrzostwa LKL. „Žalgiris”- „CBet”
19.30	„Uniclub Casino - Juventus”- „Šiauliai”
21.45	„Grand Tour”
23.10	„Ciche miejsce” thriller
	
6.00	S. dok. „Straszne zjawiska przyrody”
8.00	Czyste miasta
8.30	Akademia wsi
9.00	Redakcja. R. Barysas
10.00	Minirajdowe mistrzostwa „Kowno jesień-50”
10.30	Cel podróży
11.00	Kod zdrowia
12.00	S. „Ślad”
14.00	S. „Ktoś ty?”
16.00	Wiadomości
16.30	24/7
17.30	Pół godziny z Valatką
18.00	Wiadomości
18.30	W świecie koszykówki
19.00	Trzymajcie się
20.00	Wiadomości
20.30	Realna mistika
22.30	Wiadomości
23.00	S. „Ślad”
	
5.45	„Gwiazdy lombardu”

6.10	„Pozostawieni z milionem dolarów”
7.10	„Mężczyźni z gór”
8.15	„Inny świat. Meksyk. Kuba”
9.30	„Na jednym końcu haczyk”
10.00	„Zwiadowca przeszłości”
10.30	„E-gazas dugnas”
11.00	„Rajskie ptaki”
12.10	S. dok. „Wyspy Australii”
13.15	„Przetrawianie”
15.00	„Wyzwanie”
16.00	„Wojny magazynowe”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
19.00	„Powrót do natury”
20.00	„Jeden. Próba umiejętności”
21.00	Wiadomości TV3
22.00	Siła taktyczna” film akcji
23.55	„Cenny ładunek” film akcji
	
6.10	„Prosta kuchnia Mary”
6.40	„Świat ogrodników”
8.00	S. „Detektyw z wybrzeża”
10.00	S. „Uczeń”
11.30	„Rolnik szuka żony”
13.00	Pozdrowienia
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Harry Wild”
19.45	S. „Genialna Morgane”
21.00	S. „Francuskie morderstwa”
23.05	„9. życie Louisa Draxa” thriller
01.20	S. „Imma Tataranni”
	
6.30	„Sprawa dla reportera”
7.20	„Słownik polsko@polski”

7.55 „Słowo na niedzielę”
 8.00 Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
 9.00 „Tydzień”
 9.30 „Zakochaj się w Polsce”
 10.05 „Pociąg” dramat
 11.55 S. „Janosik”
 11.55 „Między ziemią a niebem”
 (12.00 Modlitwa Regina Coeli)
 13.45 „Misja Brazylii”
 14.10 S. dok. „Zielona planeta”
 15.15 S. „Klan Kennedych”
 16.10 S. „Dom”
 18.00 „Teleexpress”
 18.35 S. „Komisarz Alex”
 19.40 „Jaka to melodia?”
 20.30 „19.30”
 21.10 S. „Matylda”
 21.55 „Samorządowy Wieczór Wyborczy 2024”
 22.20 „Sanatorium miłości”
 23.20 „Magazyn Ekspresu Reporterów”

 8.10 „Rozmowy (nie) wygodne”
 9.00 Liturgia prawosławna z cerkwi Świętego Ducha w Białymstoku
 10.05 „Afryka na tropie zagrabionych arcydzieł” film dok.
 11.40 „Od ucha do ucha” - filmy anim.
 12.10 S. „Thierry Śmiałek”
 13.25 „Tamte lata, tamte dni”
 14.05 „Był sobie pies 2” komedia
 16.05 „Księga Przestrzeni”
 16.50 S. „Rodzina Leśniewskich”
 18.15 „Niedziela z...”

19.05 „Komeda żywy” koncert
 20.00 „Młody Muzyk Roku 2024”
 22.25 „Idol” film obycz.
 00.25 „Walizka” spektakl

 7.00 „Zrzuńnani odbudowani”
 7.35 S. „Czarne chmury”
 8.30 „Pytanie na śniadanie”
 12.35 „Misja Brazylii”
 11.55 „Między ziemią a niebem”
 (13.00 Modlitwa Regina Coeli)
 13.50 „Słowo na niedzielę”
 14.00 „Transmisja Mszy Świętej”
 15.15 S. „Będziemy mieszkać razem”
 16.10 „Kiedys to było...”
 17.00 „Makłowicz w podróży. Hiszpania”
 17.30 „Polacy to wiedzą!”
 18.00 „Teleexpress”
 18.20 S. „M jak miłość”
 19.10 „IRA na dobry wieczór” widowisko
 20.00 „no... wiadomo”
 20.30 „19.30”
 21.05 S. „Komisarz Alex”
 21.55 Samorządowy Wieczór Wyborczy 2024
 22.15 „Paradiso” spektakl
 23.45 „Nikt tylko ty”

 7.30 „Był taki dzień”
 7.32 „Historia religii”
 7.40 „Tyle radości”
 8.40 „Szlak Snów” film dok.
 9.30 „Wojownicy czasu”
 10.00 S. „Janka”
 11.30 „Najpiękniejsza jaskinia świata”

film dok.
 11.45 S. „Alternatywy 4”
 12.45 „Przystanek slow food”
 13.10 „Nie taka prosta historia”
 13.35 „Historia kuchni polskiej”
 14.15 Ex Libris
 14.35 „Prymas dialogu - In Verbo Tuo” film dok.
 15.30 S. dok. „Nieznane twarze historii”
 16.05 „W kotle historii”
 16.30 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
 16.40 S. dok. „Legends Europy”
 17.30 „Był taki dzień”
 17.35 „Szerokie tory”
 18.00 „Tyle radości”
 18.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
 19.00 „Giganci historii”
 19.45 „Wokół projektów” film dok.
 20.05 S. „Alternatywy 4”
 21.00 S. „Osiecka”
 21.45 „Historia kuchni polskiej”
 22.25 „Judeł gra na skrzypcach” film fab.
 23.50 „Pianista” dramat

 6.05 „Kuznia Redemptorystów” film dok.
 6.55 Święty na każdy dzień
 7.00 „Jestem mamą”
 7.15 „Mocni w wierze”
 7.45 „Regał”
 8.15 „Komańcza w duchu prymasa” reportaż
 8.45 „Ocalić od zapomnienia”
 8.55 „Poczet Wielkich Polaków”
 9.00 „Słowo życia”

9.05 „Polski punkt widzenia”
 9.25 Święty na każdy dzień
 9.30 „Z Parlamentu Europejskiego”
 10.00 S. dok. „Prymas Stefan Wyszyński”
 10.10 Spotkanie z Magdą Buczek
 10.15 „Manna z nieba”
 10.30 Msza Święta z Jasnej Góry
 11.35 „Niedziela”
 11.40 „Papież Polak do Rodaków”
 12.00 XXI Złot Gwiazdasty - Jasna Góra 2024, transmisja
 14.00 Muzyczne chwile
 14.15 „Samotnie pod prąd” film fab.
 16.00 „Wieś - to też Polska”
 17.00 Informacje dnia
 17.10 Koncert życzeń
 17.45 „Sursum Corda - W Górę Serca” film dok.
 18.00 „Receptury z klasztoru ogrodu”
 18.20 Muzyczne chwile
 18.30 „Sól Ziemi”
 18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
 19.00 Modlitwa Regina Coeli
 19.05 Informacje dnia
 19.15 „Rozmowy niedokończone”
 20.25 Święty na każdy dzień
 20.30 S. anim. „Moja katolicka rodzina”
 21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
 21.20 Modlitwa różańcowa
 21.50 „Myśląc Ojczyzna”
 22.00 Apel Jasnogórski
 22.20 Informacje dnia
 22.40 „Retrospekcja”
 22.45 „Stan bezpieczeństwa państwa”
 22.55 Święty na każdy dzień

23.00 „Polskie dziedzictwo”
 23.30 Muzyczne chwile
 23.45 „Jak wygrać małżeństwo”
 00.00 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
 00.30 „Tam, gdzie Bóg płacze”

 6.00 „Wszyscy mają się dobrze” film fab.
 8.00 „Dureń” film fab.
 9.55 „Beema” film fab.
 11.50 „Beema 2” film fab.
 13.50 „Triumf” film fab.
 15.35 „Też chcę” film fab.
 17.10 „Morze drzew” film fab.
 19.00 „Niewinne kłamstewka 2” komedia
 21.10 „Oligarcha” film fab.
 23.15 „Co wytwarzają mężczyźni!” komedia
 00.45 „Co wytwarzają mężczyźni! 2” komedia

 7.00 Jak to jest zrobione?
 9.00 Fani czterech kółek
 11.00 Skarby z szopy
 13.00 Łowcy staroci
 15.00, 19.00 Łowcy staroci: renowacje
 17.00 Łowcy opali
 18.00 Łowcy staroci
 20.00 Graty Dereka Bieriego
 21.00 Wymarzone samochody Roberta Downeya Juniora
 22.00, 0.00 Wściekłość na drodze
 23.00 Viralowe zbrodnie

TVP WILNO	
7.00	„Przyjaciele – Narodziny gwiazdy” widowisko
7.20	Jak to działa
7.45	„Dzielnieśmy stali, celnie rzucali” film dok.
8.45	Nowe spojrzenie
9.10	Niezłomni polskich Kresów
9.35	S. „Sześć sióstr”
10.30	Smaki świata
10.55	Gra słów
11.15	Przyjaciele
11.30	Detektyw Literka
11.45	Historie wileńskie
13.00	Info Wilno
13.05	Nowe spojrzenie
13.30	Imbir i Cytryna
13.55	La La Poland
14.35	Niezwykłe miejsca
14.40	Anna Dymna - spotkajmy się
15.10	Polacy to wiedzą!
15.35	Moda na język polski
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Klan”
16.45	Barwy szczęścia
17.10	Przyjaciele
17.25	Jak to działa?
17.50	S. „Za marzenia”
18.35	Po prostu wieś
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	„19.30”
20.55	„Pytanie dnia”
21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.50	Wielcy Polacy, wielkie historie
22.40	Do dzieła
23.00	S. „Wojenne dziewczyny”
23.45	Info Wilno
00.00	Studio Wilno
00.20	Wilnoteka
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	

8.30	Wiadomości
9.00	S. „Morderstwa na północy”
9.50	S. „Komisarz Rex”
10.40	S. „Cała Schnell”
11.30	S. „Policja berlińska”
12.20	S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
12.30	Kto i dlaczego?
13.00	Bitwa za czerpaki
14.00, 15.00, 16.00,	Wiadomości
14.20, 15.15	Dzień dobry Litwo
16.15	S. „Raj dla kobiet”
17.00	S. „Obietnica”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Historie rzeczy
20.30	Panorama
21.00	Wybory 2024. Debata kandydatów na Prezydenta RL
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Erynie”
23.45	S. „Komisarz Rex”
00.35	To jest mój ogród
LRT PLUS	
6.00	Filmy anim.
6.30	S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00	S. „Płomień”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Krwawe kwiaty”
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Mam na imię Farah”
15.30	S. „Aromat miłości”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Od...do...
21.00	S. „Potrzebuję miłości”
21.30	Wiadomości
22.30	„Sherlock Holmes” thriller
01.00	S. „S.W.A.T.”

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Kuchnia Beaty
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Styl
8.30	Droga
9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Co dobrego, sąsiedzie?
12.00	Dzieci tysiąclecia Litwy
13.00	Encyklopedia Gustawa
13.30	Mój najlepszy przyjaciel
14.00	Notatki przyrodnika
14.30	„Czerwonym na białym” film dok.
15.15	S. dok. „Kobiety nauki”
15.30	S. „Z pamiętnika położnej”
16.30	Dzień dobry Litwo
18.30	Gen ciekawości
19.00	Weranda
19.30	S. dok. „Świat Bauhausu”
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„ZZ Top. Fajne trio z Teksasu” film dok.
23.05	S. dok. „Odtajnione. Zimna Wojna”
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)
00.40	(Nie)stracone pokolenie
LITVUOK rytas.tv	
5.30	O przyjemnościach łaźni
6.00	Bushido ring
6.30	24/7
7.30	W świecie koszykówki
8.00	Godzina TV Wolność
9.00	S. „Ocalić Wierę”
10.00	24/7
11.00	S. „Raj”
12.00	Czyste miasta
12.30	Akademia wsi
13.00	Nowy dzień
14.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00	S. dok. „Rowy śmierci”
16.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00	Godzina TV

20.30	S. „Smak śniegu”
21.00	„TOP 3”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Czasy ostateczne: Pozostawieni” film fab.
00.50	S. „ZeroZeroZero”
BTB	
6.00	„Zasady mojej kuchni”
7.20	S. „Puchacz”
8.25	S. „Oddział nr 44”
9.30	S. „Hudson i Rex”
10.30	S. „Wezwanie”
11.30	S. „Świeża krew”
12.30	S. dok. „Mania chomikowania”
13.30	„Zasady mojej kuchni”
14.50	S. „Wojny glin. Charków”
15.55	S. „Hudson i Rex”
17.00	S. „Rekrut”
18.00	„Ale numer!”
18.30	Mistrzostwa LKL. „Neptunas”- „Nevežis-Optibet”
21.00	„Gniazdo Kondora” thriller
23.10	„Grand Tour”
00.35	„Ciche miejsce” thriller
LITVUOK rytas.tv	
5.30	O przyjemnościach łaźni
6.00	Bushido ring
6.30	24/7
7.30	W świecie koszykówki
8.00	Godzina TV Wolność
9.00	S. „Ocalić Wierę”
10.00	24/7
11.00	S. „Raj”
12.00	Czyste miasta
12.30	Akademia wsi
13.00	Nowy dzień
14.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00	S. dok. „Rowy śmierci”
16.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00	Godzina TV

Wolność	
18.00	Reporter
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Pierwszy raz. 60 +
19.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00	Reporter
20.18	Sport. Pogoda
20.20	S. „Ocalić Wierę”
21.25	S. „Raj”
22.30	Reporter
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
23.30	Godzina TV Wolność
00.30	S. „Historia jednego przestępstwa”
LITVUOK	
5.45	S. „Bosch”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Autopilot”
9.00	„E-gazas dugnas”
9.30	„Kultura odpadów”
10.00	S. dok. „Stado rekinów”
11.00	S. „Szaleni sąsiedzi”
12.00	„Talenty Ameryki”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Bosch”
18.00	S. „Simpsonowie”
19.00	S. „Szaleni sąsiedzi”
20.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00	„Ostatnia misja USS Indianapolis” dramat
23.35	„Zasilanie” dramat
LITVUOK	
6.00	S. „W rękach losu”
7.00	„Czarownica”
8.00	S. „Ślepa”
9.00	S. „Zakazany owoc”
10.00	S. „Major Crimes”
11.00	S. „Detektyw z wybrzeża”
12.00	S. „Zabójcze umysły”
13.00	S. „Prawo i porządek”

14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Pacific Criminal”
23.10 S. „Francuskie morderstwa”
01.15 S. „Spirala”

TVP 1

6.20 S. „Dziedzictwo”
7.05 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
8.30 „Studio Raban”
9.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
9.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „To się opłaca”
13.50 S. dok. „Zielona planeta”
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 S. „Leśniczówka”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.15 „Reporterzy”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.10 „Teatr Telewizji - Do piachu...”
23.55 „Na ratunek Notre Dame” (2) film dok.

TVP KULTURA

9.00 „Muzyczne poranki”
9.40 „Portrety”
10.05 S. „Thierry Smiałek”
11.20 15. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole
12.35 „35 lat minęło. Program Jonasza Kofty”
13.30 „Wydarzenie aktualne”
14.05 „Reżyserzy”
15.05 „Jak działa jamniczek” film anim.
15.30 „Garsoniera” film obycz.
17.45 S. „Komediantka”
18.55 „Wędrowiec Polski”
19.35 „Komeda - muzyczne ścieżki życia” film dok.
20.40 S. anim. „Zaginione Skarby”
21.00 „Arktyka” dramat
23.20 „Prawo i pięść” film fab.

TVP POLONIA

7.00 „Polacy to wiedzą!”
7.30 „Zmartwychwstał Pan, Alleluja!” reportaż
7.50 „Polacy świata”
8.00 „Przystanek slow food”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Przystanek Ameryka”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „Stacja Arktyka”
13.50 S. „Komisarz Alex”
14.40 S. „Osiecka”
15.35 „Paradiso” spektakl
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”

18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 S. „Leśniczówka”
19.20 „Słownik polsko@polski”
19.55 „Reporterzy”
20.20 „Polacy świata”
20.30 „19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Blisko, coraz bliżej”
21.45 „Kabaretowe Naj”
23.15 „Magazyn Ekspresu Reporterów”
00.10 „Teleexpress Extra”
00.30 „Panorama”

TVP

HISTORIA

7.00 „Był taki dzień”
7.02 „Marzyciele”
7.25 S. „Wojenne dziewczyny”
8.10 „Polacy na ratunek Żydom”
8.25 „Okrasa łamie przepisy”
8.50 „Kamperem po Południu”
9.05 „Ex Libris”
9.25 „Polskie 100 lat”
9.50 „Myśliciele”
10.00 S. „Janka”
10.30 „W Beskidzie Śląskim”
10.45 „Dzika Polska”
11.10 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
11.55 „Było, nie minęło”
12.20 „Marzyciele”
12.45 „Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki”
13.15 „W labiryncie”
13.45 „Maria - kobieta ośmiu błogosławieństw” film dok.
14.40 „Działo się w Krakowie”
14.45 „Dwie flagi” film dok.
15.50 S. dok. „Kroniki miasta”
16.40 „Był taki dzień”
16.45 „Giganci historii”

17.30 „Kuchnia Polskich Żydów”
17.55 „Myśliciele”
18.00 S. „Noce i dnie”
18.50 „Impresje - Marc Chagall”
19.00 S. „Wojenne dziewczyny”
19.45 „Życiorysy odzyskane”
20.10 „Polacy na ratunek Żydom”
20.25 „Spór o historię”
21.00 S. „Polskie drogi”
22.25 „Niezwykłe historie Biało-Czerwonych”
22.40 „Za waszą i naszą” film dok.
23.20 „Było, nie minęło”
23.45 S. „Zmiennicy”
00.45 „O zwierzętach i ludziach” film dok.

TRAM

6.10 „Sanktuaria polskie”
6.30 „Odpowiedzialni za Kościół”
7.00 „Ze szkolnej ławki”
8.10 „Życie lasu”
8.55 „Poczet Wielkich Polaków”
9.00 Informacje dnia
9.15 „Więś - to też Polska”
10.15 „Słowo życia”
10.20 „Mateczniki polskości”
10.30 S. anim.
10.55 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 „Rozmowy niedokończone”
12.20 „Stan bezpieczeństwa państwa”
12.30 „Warto być ojcem”
12.45 Muzyczne chwile
13.00 Modlitwa Regina Coeli
13.03 Informacje dnia
13.20 „Drogi Montini” film dok.
14.25 „Słowo życia”
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile

15.30 „Jan Ledóchowski. Część druga: katolik i polityka” film dok.
16.00 „Wyzwolenie” spektakl
16.45 Święty na każdy dzień
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Sanktuaria polskie”
17.30 „Porady medyczne bonifratrów”
18.00 „Świadkowie”
18.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja we Wrocławiu
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Myśląc Ojczyzna”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 „Polski punkt widzenia”
23.00 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
23.30 „Sekrety mnichów”
23.45 „Powrót posła” spektakl

Discovery CHANNEL

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
11.00 Nagi instynkt przetrwania
12.00 Ocalić dom
14.00 Morze złota
17.00 Skarby z szopy
17.30 Walka o bagaż
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to działa?
19.30 Jak to jest zrobione?
20.00 Rafa koralowa - skarb naszej planety
21.00 Nagi instynkt przetrwania
23.00 Przeżyć na tratwie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

Lodowiec kandydatem... na prezydenta

Brzmi jak żart, jednak do walki w wyborach prezydenckich na Islandii dołączył lodowiec Snæfellsjökull. Zgłoszeniu kandydata towarzyszył specjalny komunikat prasowy, który tłumaczy ten nietypowy incydent: „Uważamy, że nadszedł czas, aby rzucić wyzwanie status quo w konwencjonalnym krajobrazie politycznym i postawić na kandydata, który symbolizuje trwałość, odporność i globalne wzajemne powiązania. Lodowiec Snæfellsjökull już teraz jest symbolem Islandii i strażnikiem geokulturowej mądrości (...). Uosabia równowagę między niezłomnością i zdolnością do adaptacji, cechami bardzo potrzebnymi w dzisiejszym świecie”.

Fot. Freepik.com

Ojciec pozwał syna, który nie chciał być samodzielny

Włoski sąd przyznał rację ojcu, który pozwał swego 30-letniego syna, domagając się od niego wyprowadzki z domu rodzinnego.

Celem pozwu było zmotywowanie syna do podjęcia odpowiedzialności za własne życie i przyszłość oraz zrozumienie, że nie może wiecznie polegać na wsparciu rodziców. Syn bronił się trudnościami ze znalezieniem stałego zatrudnienia. Próby rozwiązania konfliktu na drodze mediacji pozasądowej nie przyniosły rezultatu, co ostatecznie doprowadziło do sądu. W trakcie postępowania młody mężczyzna poinformował, że udało mu się znaleźć pracę, ale to nie zatrzymało procesu. Sąd, powołując się na kodeks prawa cywilnego, stwierdził, że dorosły syn, powinien dokładać się do utrzymania rodzinnego budżetu, a jego nowo znaleziona praca nie stanowi przeszkody do wyprowadzenia się od rodziców. W orzeczeniu sądu zawarto, że syn ma trzy miesiące na znalezienie własnego mieszkania.

Darmowe wino w restauracji za odłożenie telefonu

Właściciel jednej z restauracji we włoskiej Weronie postanowił zaproponować swoim gościom nietypową ofertę. W zamian za to, że nie skorzystają oni z telefonu podczas posiłku, mogą liczyć na darmową butelkę wina. Właściciel chce zachęcić klientów do pozostawienia telefonów komórkowych i cieszenia się posiłkiem oraz rozmową z towarzyszącymi im osobami. Zgodnie z zasadami lokalu, goście będą mieli możliwość pozbycia się na jakiś czas telefonów, umieszczając je w zamkniętych na klucz skrytkach. Po pokazaniu kelnerowi klucza, jako dowodu zamknięcia w szafce telefonu, ten poda im darmowe wino.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Wilno w szkle i betonie Fot. Marian Paluszkiwicz